

Céljaink világosak, eredményeink biztatók

Ünnepség a felszabadulás évfordulóján Debrecenben

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei és Debrecen Városi Bizottsága és a Debrecen Városi Tanács rendezésében szerdán este a Csokonai Színházban tartották hazánk felszabadulása 23. évfordulójának ünnepségét.

Az ünnepség elnökségében helyet foglaltak: **Karakas László**, a megyei pártbizottság első titkára, **Szabó István**, a nádudvari Vörös Csillag Tsz elnöke, az MSZMP Központi Bizottságának tagjai, **C. Nagy Gábor**, **Gál István**, **Sikula György**, a megyei pártbizottság titkárai, **dr. Szilágyi Gábor**, a Debrecen Városi Pártbizottság első titkára, **Kerekes Antal**, a Debreceni Járási Pártbizottság első titkára, **dr. Ambrus István**, a megyei tanács vb-elnöke, **Barta Árpádné**, a Szakszervezetek megyei Tanácsa vezető titkára, **Cifra László**, a megyei rendőrfőkapitányság vezetője, a megyei párt-vegrehajtóbizottság tagjai, **Nagy Tiborné**, a városi pártbizottság titkára, **dr. Ács István**, a városi tanács vb-elnöke, **Kapossy László**, a Debreceni Ruhagyár igazgatója, **Tóth László**, a városi rendőrkapitányság vezetője, a városi párt-vegrehajtóbizottság tagjai, **Illisz László**, a megyei

KISZ-bizottság első titkára, **Kállai Imre**, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, **Gál Andrásné** és **Bartha János** országgyűlési képviselők, **Stoicski Ferenc**, a MESZÖV elnöke, **Ördög László**, a városi tanács vb-elnökhelyettese, **Sárközi Elemér** főtiszt, **Sziklai Lajos** főtiszt, **Kruppa Károly**, a városi munkásörzség parancsnoka, **Szilágyi Ferenc**, **Bernáth József** veteránok, **Katona Lászlóné**, a Debreceni Ruhagyár dolgozója, **Varjas Béláné**, a Debreceni Dohánygyár dolgozója, **Barta Lászlóné**, a BIOGAL Gyógyszergyár dolgozója, **Kacsándi János** MÁV-dolgozó, **Tóth Sándor**, a Magyar Gördülőcsapágy Művek dolgozója.

Az elnökségben foglalt helyet a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet alakulat képviselőiben **I. I. Polovik** és **J. N. Molokanov** főtiszt, valamint a Debrecenben tartózkodó román delegáció képviselőiben **dr. Paulescu Dumitru**, a Román Kommunista Párt Bihar megyei bizottságának titkára.

Dr. Szilágyi Gábor megnyitja után **dr. Ambrus István** mondott ünnepi beszédet.

Dr. Ambrus István beszéde

Huszonhárom évvel ezelőtt boldog tavasz köszöntött hazánkra. Azóta ennek a tavasznak érlelődő melege, hite fényes lapokat írt hazánk történelmébe. Évszázadnyi tetteket hajtottunk végre. A dolgozó nép munkája pártunk és munkásosztályunk vezetésével átforgatta országunk gazdasági, társadalmi és kulturális arculatát. Nincs olyan pontja szocialista hazánknak, amely ne érezné, ne élvezné ennek az érlelődő tavasznak áldásait.

Nincsen olyan felszabadult ember hazánkban, akinek személyes életét, sorsát ne érintették volna kedvezően e történelmi aranyú változások. Április 4-e kitörőhettelenül nemzeti ünnepévé vált felszabadult hazánknak. Történelmi határhőve nemzeti létünknek, amely egyszer s mindenkorra új alapokra helyezte a magyar nép sorsát, jövőjét.

Olyan társadalmi, politikai alkotó energiák szabadultak fel 1945-ben, amelyek országunkat a történelmi haladás élvonalába röpítették. Századunkban pedig a történelmi haladás élvonalában lenni azt jelenti, hogy annak a nagy családnak lehetünk egyenrangú

tagja, amelyet kommunista világmozgalomnak nevezünk, s amelynek legtapasztaltabb osztaga, népünk felszabadítója: a dicsőséges Szovjetunió.

A magyar nép négy évszázadon keresztül harcolt függetlenségéért, amelyet csak a Szovjetunió, a szovjet nép segítségével tudott kivívni. Amikor országunk felemelkedésének ünnepi pillanatát idézzük, népünk belülről fakadó, mély-séges hálával gondol a Szovjetunióra, népeire, pártjára, amely visszaadta hazánknak a szabadsághoz, az emberséges élethez való jussát, az évszázados függetlenségi küzdelmeink gyümölcsét: a felszabadulást.

Mély hálával gondolunk a román, a bolgár és a jugoszláv népek fiaira, akik csillagos fejfék alatt nyugosznak hazánk földjében, mert életüket áldozták a mi szabadságunkért, népünk szebb és boldogabb jövőjéért.

Az eltelt huszonhárom év alatt a magyar nép rendkívül nagyot lépett előre a fejlődés útján. Leraktuk a szocialista társadalmi rendszer alapjait hazánkban. Olyan ipart hoztunk létre, amely ma hat-szor annyit termel, mint amennyi-

re valamikor a tőkés gyárai képesek voltak. Beérték és gyümölcsöznek szocialista mezőgazdaságunkban az elmúlt két évtized beruházásai és erőfeszítései. A saját erejének tudatára ébredt munkásosztályunk, szövetségben a szocialista parasztágunkkal, napról napra, évről évre erősíti proletárdiktatúránk hatalmát, népi demokráciánk gazdasági, politikai, kulturális vívmányait. Azt a bázist, amely megteremtette szocialista nemzeti egységpolitikánk tartalmát, vonzó nagy feladatokra mozgósító erejét.

Megváltozott a megye és Debrecen arculata is, amelyen lehetetlen nem észrevenni a fejlődés jeleit. A városban és a megyében pezsgő a tudományos, irodalmi és művészeti élet.

A IX. kongresszus alkotó szellemi cselekvési egységbe fogta társadalmunk valamennyi osztályát, rétegét. Rend és törvényesség van hazánkban, megszilárdult a termelési alkotó kedv. Közéletünk minden területén tovább izmosodtak a szocialista vonások. Erősödik az összhang az egyéni és a társadalmi

(Folytatás a 8. oldalon)

Román delegáció Debrecenben

A hazánk felszabadulásának 23. évfordulójára alkalmából rendezett ünnepségekre a megyei pártbizottság meghívására szerdán román delegáció érkezett Bihar megyéből Debrecenbe. A delegáció vezetője **dr. Dumitru Paulescu**, a Román Kommunista Párt Bihar megyei bizottságának titkára, tagjai: **Nikolaj Füntünö**, a Bihar megyei Néptanács elnökhelyettese, és **Fazekas Mihály**, a szakszervezetek megyei tanácsa elnökségének tagja.

A határállomáson a román vendégeket **C. Nagy Gábor**, a megyei

pártbizottság titkára, **dr. Szilágyi Gábor**, a Debrecen Városi Pártbizottság első titkára, **Barta Árpádné**, a Szakszervezetek megyei Tanácsa vezető titkára, **dr. Ács István**, a Debrecen Városi Tanács vb-elnöke, **Kiss Imre**, a megyei tanács vb-elnökhelyettese, **Balla Gyula**, a Biharkeresztesi Járási Pártbizottság első titkára és **Prostyák István**, a Biharkeresztesi Járási Tanács vb-elnöke fogadta.

A román delegáció szerdán délután városnézésen vett részt.

KITÜNTETÉSEK ÁTADÁSA BUDAPESTEN

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 23. évfordulójára alkalmából, eredményes munkájuk elismeréséül kitüntetések adományozott.

A kitüntetettek egy csoportjának **Losonczi Pál**, az Elnöki Tanács elnöke szerdán délután az Országház

kupolacsarnokában adta át a kitüntetéseket.

Az Elnöki Tanács **dr. Vácsi Lajos**nak, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézet vezetőjének a Munka Erdemrend aranyfokozatát adományozta.

Kitüntetések a KISZ-nél

és a rendőrségnél

Kitüntetett szovjet és magyar fiatalok a KISZ ünnepségén

Hazánk felszabadulásának 23. évfordulójára alkalmából szerdán délután bensőséges ünnepséget tartottak a KISZ megyei bizottságán. Az ünnepségen jelen volt **Telegdi Zoltán**, a megyei pártbizottság osztályvezetője. Képviseletük magukat a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet alakulat komszomolistái is. **Illisz László**, a KISZ megyei bizottságának első titkára rövid ünnepi beszédben hangsúlyozta, hogy a KISZ központi és megyei bizottsága elismerését és köszönetét fejezi ki azoknak a KISZ-vezetőknek és -aktivistáknak, akik áldozatos munkát végeznek az ifjúsági mozgalomban. Majd kitüntetést nyújtott át a legjobbaknak.

KISZ-érdeméremmel tüntették ki **SZABÓ ZOLTÁN**át, a KISZ debreceni járási bizottságának titkárát, **PINTYE ISTVÁN**át, a TITÁSZ osztályvezetőjét, **BAK ISTVÁN**át, a berettyóújfalui járási tanács dolgozóját. Aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott **DR. NAGY JÚLIA**, a Debrecen Városi Pártbizottság munkatársa. Négyen kapták meg a KISZ KB dicséret oklevelét. A szovjet és magyar fiatalok barátságának elmélyítésében végzett kiemelkedő munkájuk elismeréséül **Illisz László** átnyújtotta a KISZ Központi Bizottságának dicséret oklevelét négy szovjet katonának.

Az ünnepségen többen kaptak pénz- és tárgyjutalmat.

A járási és városi KISZ-ünnepségeken átnyújtották a KISZ Központi Bizottsága aranykoszorús KISZ-jelvényt **SIMON BELÁN**nak, a **MEDICOR** Művek debreceni gyára KISZ-titkárnak, **TÓTH ANDRÁS**nak, a megyei tanács KISZ-titkárnak, **SZINKULICS ISTVÁN**nak, a Hajdúsági Iparművek ifjúságosának, **NÉMETHI MARI**ának, az EVM Allami Építőipari Vállalat KISZ-bizottsága tagjának és **SZARKA ERZSEBET**nek, az egyéki Petőfi Tsz ifjúságosának.

Szerdán délelőtt ünnepi parancs-kihirdetést tartottak a Hajdú-Bihar megyei Rendőr-főkapitányságon. **Cifra László** megyei főkapitány megnyitotta szavai után **Lajos Kálmán**, a BM MSZMP-bizottságának titkára mondott rövid ünnepi beszédet, majd ismertették a belügy-miniszter által adományozott kitüntetéseket. Ezt követően a megyei rendőrfőkapitány parancsa alapján előléptetéseket és jutalmakat adtak át.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa **TÓTH LÁSZLÓ**nak, a Debrecen városi, járási rendőrkapitányság vezetőjének a Kiváló Szolgálatért Erdemrendet adományozta. **MÁCSI ERNŐ** alezredest a Haza Szolgálatáért Erdemérem aranyfokozatával tüntették ki. A kitüntetéseket Budapesten vették át.

Az ünnepség díszelnöksége

elnöke kedden
ásra Teheránba

szovjet vendé-
alamint a kor-

látója a szovjet
ő utak mentén
fiakat.

(TASZSZ)

den

OLTÁN, az
ikai Bizottsá-
zponti Bizott-
rai Róbert, az
gyi osztályá-
zetője, 1968.
ti látogatást
ocialista Köz-
kalommal az
i Paul Nicu-
RKP Végre-
k és Allandó
jával, a KB
Dalea-val, az
ral és Vasile
KP külügyi
jével velet-
tják a nem-
ta- és mun-
amint a két
esolatok fej-
ny időszerű
megbeszélések
örben, a köl-
szellemben

nyigte Osster-
und Stahl-
pvelői Her-
gazgatóval az
rkeztek. Az
tői tárgyalá-
majd arról,
tőkben vesz
k a gázveze-
zen, amelyen
etunio föld-
Ausztriának.
i keddi szá-
gy Husszeim
közeli napok-
t, hogy Nasz-
rajlon. A té-
egutóbbi jor-
ndens-sorozat

SALL szov-
nizster hét-
kel tárgyal-
s szerint az
iktusról, va-
politikai fej-

AG jelenté-
az Algirban
megrendez-
helynek célja
óriumok el-
en megvitat-
sok munka-
ásának kér-
zós politikát
zetközi olaj-
zámolására.
zakadár kor-
hogy a Biz-
desiai vitá-
neg képvisel-
nt ezt a ké-
sitani, mivel
nem tekin-

TÁS felsz-
NSZ-bizott-
zzattal 4 tar-
váhagyta azt
ely felhívja
intézkedjék
hogy egyen-
5-ig elnyer-

LÓ

Munkáspárt
ottságának lapja
tó bizottság
ias Imre
ebrecen,
10.
ar megyei
aiat
ási tér 10.
h Endréné
91
ar Posta
ra 20 forint
stahivataloknál
nél
27

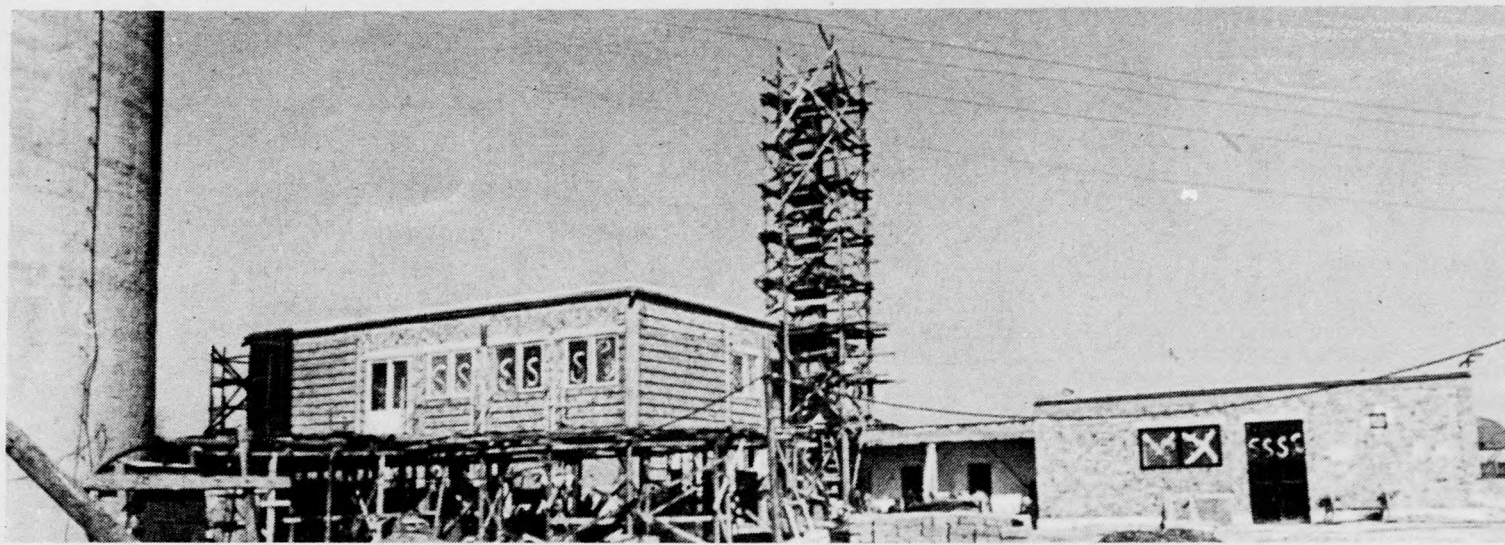
Debrecen
kö István

Kétezeröttszáz köbméter betonból épült a televíziótorny — mondja Szöllösi Lajos művezető

Varga Sándor brigádvezető: Hat év óta dolgozik együtt a szocialista brigád

Június végén átadják rendeltetésének a tornyot, az adóépületet és az energiát szolgáltató részleget

Gólyafészkeknek tűnnek az erkélyek a 146 méter magas komádi televíziótornyon. Harmincketten dolgoznak az erkélyek zsuzuzásán, vasszerelésén és betonozásán. A munkások megszokták a magasságot, amint tréfásan mondták, nekik az a szokatlan, ha a földön járnak.

Tűzött a napfény, szinte mozdulatlan volt a levegő. Március végi nyár perzselt körülöttünk, miközben beszélgettünk Szöllösi Lajos művezetővel. Három erkélyt építenek a tornyra, különböző magasságban. Még a szám is dermesztő: 2500 köbméter betonból épült a hatalmas torony. S ebben az óriásban mintegy 2000 mázsa különböző vasszerkezet van. Távolról karcsúnak tűnik a „gólyafészkeket” tartó torony, de közelébe érve elképzeltatja az embert az óriási mérete.

Furcsa hangú sípszó hallatszott az erkélyről. Kovács Péter csoportvezető „újtása” ez a jeladás. Tudniillik az erkélyen folyó munka zajában nem hallatszik, ha a munkások anyagért kiáltanak a földre. A rakodók megegyeztek a sípjelekben.

Ötszázötven lépcsőfokon lehet feljutni a torony tetejére. Ezt mindennap négyszer megtenni komoly gyalogtúrának számít. Függetlenül a tetőre vezető vaslétra, csak olyan emberek közlekedhetnek rajta, akiknek nincs tériszonyuk, nem félnek a magasságtól.

Napbarnított férfi kereste a művezetőt, Varga Sándor, a lakatosbrigád vezetője. Néhány perc időt szakított, és érzékeltette az erkélyen folyó munkákat. Most, amikor

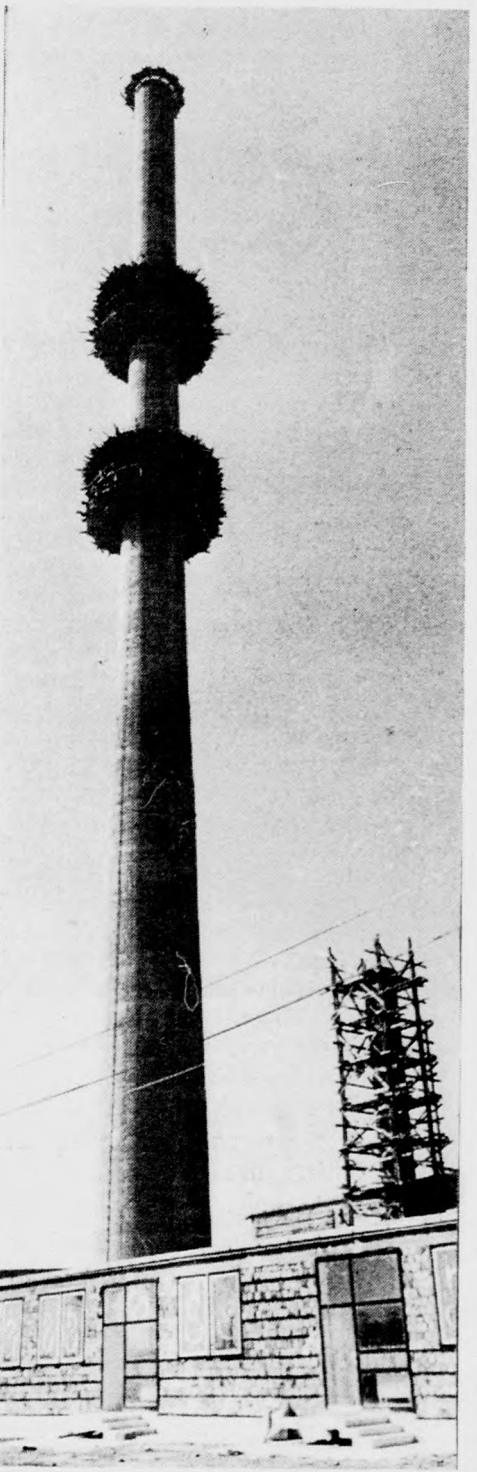
váratlanul ránk köszöntött a „nyár”, öröm a magasban dolgozni. De... télen, amikor kavargja a szél a havat, megdermed a kéz a hidegben, akkor is helyt állni, elvégezni a napi feladatot, kétszeres erőfeszítést kíván, mint napsütésben.

Tizenötven dolgoznak Varga Sándor szocialista brigádjában. Ebben közülük debreceni lakosok. A szombatot és a vasárnapot együtt töltik a családjukkal, a hét többi napját pedig a Komádi-ben bérlet ideiglenes lakásukban. A brigádvezető elmondta, hogy már hat év óta dolgozik együtt a brigád. Összeszoktak, szeretik és segítik egymást. A brigád átlag életkora huszonhat év.

Mintegy tizenötmillió forintba kerül a torony, az adóépület és az energiát szolgáltató részleg építése. A tervek szerint június végén a tornyot, az adóépületet tartozékaival átadják rendeltetésének. Ezt követően hozzálátanak az adóállomás berendezésének szereléséhez. Már megérkezett az egyik parabola, amelyet a 79 méterre levő erkélyre szerelnek rá.

Az erkélyről napfényes, tiszta időben messzire el lehet látni. Látszanak a nagyváradi hegyek, Berettyóújfalú, Magyarhomorog, Körösszegapáti, Mezösas, Furta és a Körös menti erdők. Amit eltekarnak a szem elől a földön a fák, a házak, a dímbes-dombos tájak, mindaz láthatóvá válik a magasba épített erkélyről.

Bieliczky Sándor

Az erkélyek a tornyon

(Fotó: Süli Andor)

Vetélkedő Nádudvaron és Hajdúhadházon

A felszabadulás évfordulójának tiszteletére rendeztek „Ki mit tud?”-ot a nádudvari I. számú általános iskola úttörő. A versengő pártásoknak arról kellett bizonyítaniuk, hogy mennyire ismerik a Szovjetunió történetét, földrajzát, irodalmát, technikai fejlettségét. A legjobbnak Szabó Béla 8. osztályos pártás bizonyult, a második és harmadik helyezést holtversenyben Törös Endre 6. B és Mészáros Ferenc 6. A osztályos tanulók lettek.

A hajdúhadházi művelődési otthonban körzeti bemutató volt vasárnap. Több mint háromszázan nézték végig, hogy hogyan szerepelnek a mikespércsi, bocskai kert, téglási, ebesi és hadházi úttörők versmondói, énekesei, színjátékosai, táncosai és bábozói. A jelenetek között pantomimbemutató is szerepelt. A legjobbak jutottak tovább a járási bemutatóra.

Tanácskozás a korszerű takarmányozásról

A Hajdúsági Területi Szövetség kezdeményezésére és rendezésében a korszerű takarmányozással kapcsolatos tapasztalatcserét és tanácskozást szerveztek kedden Debrecenben a tagszervezetek szakemberei részére.

A KISZÖV debreceni székházában összegyűlt termelőszövetkezeti szakemberek előtt Baintner Károly, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem professzora tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást a korszerű takarmányozási módszerekről, a felfedezett takarmányok termeléséről és leggazdaságosabb felhasználásáról.

„BÉKÁSTÓ” A HEGYEK BEN

A verpeléti Dózsa Termelőszövetkezet vezetői tapasztalatcserén jártak a hét elején Hajdúszoboszlón a helybeli Bocskai Halászi Termelőszövetkezetben. Fekete Endre, a Dózsa Termelőszövetkezet elnöke és a gazdaság több szakembere a gazdaság megtekintése után azt tanulmányozta, hogyan rendezték be a Bocskai Termelőszövetkezetben a halastavat és békástavat, hogyan szervezték meg az értékesítést. Ugyanis a hegyvidéki termelőszövetkezet egy völgyzárással nagy halastavat létesített s emellett békástavat is építeni akarnak.

A tapasztalatcseré második fordulóját Verpeléten a Dózsa Termelőszövetkezetben rendezik meg, ahol a helyszínen mondják el javaslatukat a Bocskai Termelőszövetkezet vezetői, szakemberei.

Amíg beérünk a k... sok embert látunk. S... tárban, sem bent a... futó utcákon. S... minden, ami szembe... emberi munkáról... tam a község hata... földeket, majorokat... szakszerűen, olyan... van megművelve, el... már bevetve, hogy... több számára is kiel... az utcáit, felnézem... is, s ugyanezt kell... rend, tisztaság, egy... uralkodik minden h... ken.

Nem is következ... ből leszurtem; inka... nyugtázása és jóles... számomra, amikor k... milyen szorgos emb... milyen rendben tar... távoli környezetük... mindezt az áprilisi... erőt adó napfénybe... pasztalnom. Ezen... előttön kevés embe... mégis érzem: mind... van az ideje, amit n... dig már tenni, azt n... az ittlakó emberek. M... ez a kötelességük, d... csak ezért; azért is... az, hogy az emberne... rendszeret, a szépre... mesre való törekvés;... vetkezménye, hogy... egy községet, de a... egyes házat, portájt... ják tenni. Ilyenne, h... lanatra megnyeri az... sét.

A tanásháza szin... szolid kis épület. Kö... rész. Most még nem... jesen kibontakozva... még a tavasz, de az... ni, hogy amikor kizu... sodik, szépen körül... nyelkölja majd a tar...

Szerencsém van, n... lálom a tanács eln... Imrét és titkárat, Pok... Ok ugyanolyan kelle... nak, mint ez a kö... egyszerűen és úgy... szívesen adják át mi... tudnak erről a köze... engőnek bepillantás... történetébe.

Beszélgetünk, helye... szólnak, és én úgy... megjegyzni. S én t... gok úgy járnak, mint... aki szintén itt volt e... ségben, és állítólag... dótlan távozott. Hogy... ő egyáltalán nem azt... ta, amire felkészült;... szebbet, attól sokkal... bet, jobbat és — jobb... korszerűbbet. Állító... mondja a krónika —... ló mécsesekkel teli, e... települést várt — m... lyen is lehet egy tany... község? —, s ettől s... kal többet kapott. Ez... dásának oka.

Mondom, én nem fo... ezt tudtam. Persze t... mert én nem is olya... azt vártam, amit kap... több lett — mert töb... csak még nagyobb... számomra is.

Nagyhegyes fiatal... ban levő község. Sz... csak húsz éven alul... ják. Negyvenkilenc... épülni az itteni tany... kortájt kormányrende... meg, hogy a nagyobb... távol eső tanyavilág... nyaközpontokba, köze... alakultak megynkben... pülések, amelyek hama... községekké váltak. Így... düvid, Ebese és Nagyhe... den addig cselésdorb... igyekezett a kapott fö... kis tanyát felépíteni. D... községgé válás folyam... dult, a tanyák száma te... csökkenni kezdett. Most a község él, léte...

REJTŐ JENŐ:

ELŐRETOLT HELYÖRSÉG

54.

- Én állami ember voltam...
- Miniszteri tanácsos?
- Nem... Hóhér...
- Tessék?

A „gróf úr” hóhér? Ezzel a külsővel? Miért? Szegény Troppauer olyan, mint egy hóhér, és költő. Ez meg inkább költőnek látszik, és hóhér... Na, szépen vagyunk itt az inkognitókkal!

— Igen... Én hóhér voltam... Öröklött mesterség, az apám is az volt...

— Ne vegye a szívére!

Spoliansky nagyot sóhajtott. A másik oldalára fordult, ettől kissé megkönnyebbült.

— Hallgasson meg, Harrincourt! Bár nem vagyok érdemes rá... El akartam lopni az ingét...

— Maga is?... Hát az egész század az én fehérneműben akar járni? — Lihegve hagyta abba. — Azért kutya egy dolog.

— Egy katona vállalkozott rá, hogy elhozza... El is hozta... és ekkor lecsapott rám az a... Pencroft. Azt mondta, ha nem adom oda az inget, feljelent... maga tudja... milyen szörnyű... meglincselik a tolvajt... Ezért voltam kiszolgáltatva neki...

Hú, a mindenségit! Már nagyon nehéz.

— Elvette az inget... Én bolond... elmondtam neki a titkomat, a találmányomat... Engem ugyanis azért csaptak el, mert feltaláltam valamit...

— 160 —

— Nem tette helyesen. Állami ember éljen a hivatásának!

— Hát... Ez volt a baj... én a hóhérságot mint... vallásos ember... fogtam fel... Fájdalom nélkül... akartam... kivégezni... feltaláltam egy módot... De nem fogadták el... Pedig az akasztás szörnyű... elhiheti.

— Ha maga mondja.

— Én azt hittem... ha bebizonyítom neked... akkor beleegyeznek... és egy elítélt... alkalmaztam... mielőtt még kivették volna... a vesztőhelyre... de nem sikerült jól... és elcsaptak... Azóta tökéletesíttem a találmányt... és annak éltem, hogy ezt... átadom az emberiségnek... A bűnös ne szenvedjen, ha meghal... Azért álltam a légióba... hogy itt, ha van... menthetetlen sebesült vagy beteg... kipróbálom... Galambnak hirtelen egy ötlete támadt:

— Mondja! A szanitéccal maga suttogott... Mikor Iljics sebesülten feküdt?

— Igen... megbeszéltem vele... hogy ha az orvos lemond... akkor megengedi, hogy... kipróbáljam...

— Maga ölte meg?

— Nem... Mert... mikor én alkalmazni akartam... Ez egy hosszú, hajlítot sodrony... csipeszekkel. A... csipeszek beállíthatók, és ha ráhelyezi a sodronyt... egy testre... akkor minden csipeszt egy... főér... fölé helyezhet... Úgy van hajlítva... a rúd, és ha a felső végén lenyom... egy csatot... akkor a csipeszek becsukódnak... valamennyi ér egy pillanat... alatt elzárul... a szív nyomban megáll... az agyműködés... a légzőcentrum... meg, ha az artéria radiális és... jaj...

— A gyilkosságról beszéljen! — lihegte Galamb.

— A szanitéc... mondta, hogy jobban lett Iljics... és van remény... ezért nem tettem meg. De az a gazember... elvette... az érszorítót... és... és... ő ölt vele...

— Pencroft?

— Igen. — Magasra dobta magát, és hörögve hullott vissza. Egy siralmas sóhajjal tette hozzá: — De van egy másik neve is.

— Laporter!

— I... Igen!... Jaj!

— 161 —

Tehát Pencroft azonos Laporterrel? Gondolhatta volna... Ó, de buta volt!... Hiszen mikor ő a „Si l'an savai”-t játszotta Murzukban... Kölyök azt kiáltotta: „Gyilkos!”, és Pencroft torkának ugrott.

Még azt látta, hogy Spolianskyt elkötik mellőle, és vizet öntenek rá.

Meghalt?

— Ót újra letakarják. Érzik, hogy a szája habzik. Menynyí idő telhetett el? Sötét lesz minden. Zúgva kalapál az agyában a vér, és elveszt az eszméletét... Vége... „Hála Istennek, most már vége...” Ez volt a búcsúzó öntudat utolsó reflexgondolata.

Arra tért magához, hogy a kórházi ágyon fekszik, és az orvos elgondolkozva hajol föléje. A kapitány is. A vörös szanitéc magasra tartja a lámpát. Latouret őrmester a háttérben. Mi ez? Kibírta a huszonnégy órát?

Brandyt öntenek a szájába. Ettől jól átmelegszik, és a vére keringésbe jön. A mindenségit ennek az elpusztíthatatlan szervezetének!

— Az ezredorvos a szívét hallgatja.

— Vasból van ez az ember. A szívverés máris ütemes.

— Őrmester! — szólt a kapitány. — Ha jobban van a beteg, kísérje a százirodába! Jobbulást, barátom! Mi?... Mi az, hogy barátom? És jobbulást? Mióta van ez az ember ilyen jóban velem? Mi történt? Hát ezek összeesküdtek a biztosítással, hogy ő ne tudjon meghalni? Miféle izé ez megint?

De még nem volt annyira ereje, hogy beszéljen. Előzőleg ez történt. Délután négykor vesztette el az eszméletét. És fél ótkor érte jött az őrség, a kapitány vezetésével. Velük volt az ezredorvos és a szanitéc hordágyával. Ha félórával később jönnek, már nem él.

Hogy mi történt? Finley Delahayhoz ment, és a betegen fekvő őrnagynak jelentette, hogy egy legény, aki útközben kintűnően megálta a helyét, en crapaudine kikötötték huszonnégy órára.

— Mit?... — kiáltott az őrnagy. — Altiszt! Mondja a kapitány úrnak, hogy kéretem!

(Folytatjuk)

— 162 —

Évfordulójának
tek „Ki mit
ri I. számú ál-
rői. A versengő
llettel bizonyosá-
nyire ismerik
netét, földrajzát,
fejlettségét. A
léla 8. osztályos
második és har-
versenyben Tő-
lészáros Ferenc
lett.

**rozás
zerű
rozásról**

életi Szövetség
s rendezésében
nyozással kap-
serét és tanács-
den Debrecen-
etek szakembe-

**TÓ”
KIBEN**

a Termelősző-
pasztalatosz-
Hajdúszobos-
skai Halászati
en. Fekete
melőszövetket
g több szakem-
tektintése után
hogyan rendez-
melőszövetke-
és békástavat,
meg az értéke-
gyvidéki termé-
völgyelzárással
sített s emellé
akarnak.

olhatta vol-
ó a „Si l'an
zt kiáltotta:
mellőle, és
... vége...
t a búcsúzó
... fekszik.
kapitány is.
at. Latouret
huszonnégy

lelgszik, és
k az elpusz-
... máris üte-
... jobban van
t, barátom!
lást? Mióta
t? Hát ezek
udjon meg-
... en.
ztette el az
a kapitány
a szanitéc
ar nem él.

... fekvő ór-
tközben ki-
tötték hu-
... sz! Mondja
... b
... b
... b

1

Amíg beérünk a központba, nem sok embert látunk. Sem kint a hártárbán, sem bent a házak között több számúra is kielégítő. S láttam az utcáit, felnéztem a kis portáakra is, s ugyanazt kellett észlelnem: rend, tisztaság, egyszerű szépség uralkodik minden házon s környékén.

Nem is következtetés az, amit ebből leszürettem; inkább a tények nyugtázása és jóleső megalapozás számomra, amikor kimondom: lám, milyen szorgos emberek élnek itt, milyen rendben tartják közeli és távoli környezetüket egyaránt. S mindezt az áprilisi verőfényben, új erőt adó napfényben kellemes tapasztalnom. Ezen a csendes déli-éljöttön kevés embert láttam, s mégis érzem: minden, aminek itt van az ideje, amit meg kellett eddig már tenni, azt mind megtették az itt lakó emberek. Megtették, mert ez a kötelességük, de persze nemcsak ezért; azért is, mert úgy van az, hogy az embernek benne van a rendszertel, a szépre, jóra és kellemszere való törekvés; s mindezek következménye, hogy egy települést, egy községet, de a község minden egyes házáat, portáját ilyenre tudják tenni. Ilyenné, hogy az első pillanatra megnyeri az idegen tetszését.

2

A tanácsháza szintén megnyerő, szolid kis épület. Körötte fák, füves rész. Most még nem pompázik teljesen kibontakozva, hiszen korai még a tavasz, de azt engedni sejteti, hogy amikor kizöldül, belombosodik, szépen körülövezi és beárnyékolja majd a tanácsházat.

Szerencsém van, mert együtt találom a tanács elnöket, Szeifert Imrét és titkárat, Pokrócz Ferencet. Ők ugyanolyan kellemesen fogadnak, mint az a község: derűsen, egyszerűen és úgy, hogy érzem: szívesen adják át mindazt, amit ők tudnak erről a községről, szívesen engedelmeskítenek a nagyhegyesi történetébe.

Beszélgetünk, helyesebben ők beszélnek, és én igyekszem mindent megjegyezni. S én tudom, nem fogok úgy járni, mint az a riporter, aki szintén itt volt egyszer a községben, és állítólag nagyon csalódottan távozott. Hogy miért? Mert ő egyáltalán nem azt kapta és látta, amire felkészült; attól sokkal szebbet, attól sokkal kellemesebbet, jobbat és — jobb szó híján — korszerűbbet. Állítólag — így mondja a krónika — ő egy pisilakoló mécsesekkel teli, elmaradt kis települést várt — mert ugye milyen is lehet egy tanyavilágból lett község? —, s ettől sokkal, de sokkal többet kapott. Ez volt a csalódásának oka.

Mondom, én nem fogok így járni, ezt tudtam. Persze talán azért is, mert én nem is olyat vártam, én azt vártam, amit kaptam. S ha ez több lett — mert több lett —, az csak még nagyobb megalapozás számomra is.

3

Nagyhegyesi fiatal, kibontakozóban levő község. Szülőhelyüknek csak húsz éven alulnak mondhatják. Negyvenkilencben kezdett épülni az itteni tanyavilágból. Akkortól kormányrendelet határozta meg, hogy a nagyobb helységektől távol eső tanyavilág települjön tanyaközpontokba, községekbe. Így alakultak megyénkben is új települések, amelyek hamarosan önálló községekké váltak. Így született Hajdúvid, Ebes és Nagyhegyes is. Debreceni határ volt ez a vidék, a maga több mint huszonháromezer holdjával, amely most a község területét képezi. Ez a rész mindig tanyavilág volt. A felszabadulás és a földosztás után a tanyák száma még csak növekedett, hiszen minden addig cselédskorban élő ember igyekezett a kapott földön egy-egy kis tanyát felépíteni. De amikor a községválasztás folyamata megindult, a tanyák száma természetesen csökkenteni kellett.

Most a község él, létezik, s hatá-

rozottan fejlődik, s a körötte levő tanyavilág csökken. Ez folyamatát lett, s a község fejlődésének ez a folyamata a rugója. Mert ahány házhelyet eladnak éventénként a község területén, annyival csökken a tanyák száma. S bár még nem sok utcája van — a tanácselnök fejből, pillanatok alatt felsorolja mind a tíz utca nevét —, mégis évről évre nagyobb lesz a község, s mindig újabb és újabb utcanevet kell találni, mert a ma még félben levő holnapra befejeződik, s a következő betelepülők már új utcát kell nyitni.

Ötvenkettőben vált önálló községgé Nagyhegyes. Ez látszik is a falun. Nem, nem elmarasztaló ez a megjegyzés, hanem éppen ellenkezője: fiatalosága oly módon látszik rajta, hogy utcái szinte mértani egyenességgel és szögelléssel nyílnak a főutcából. Házaik szintén magukon viselik a fiatalság külső, és belső jegeit: szép formájú, összkomfortos épületek ezek, természetesen az utóbbi években épülőket véve alapul. De ezek vannak többen, s ez a meghatározója a községnek. Fiatalságának van még egy

másik igen jellemző jele is: akár csak a nagyvárosokban, itt is a központtól távolabb eső részek a legkorszerűbbek.

Mikor végigmegyek ezeken az utcákon, újra eszembe jut családotti riporter kollégám. Mert minden utcában ott látom a karcsú, magasba törő beton villanyoszlopokat, amelyek fényt, energiát hoznak a községnek, és minden ház udvarába befutva odaviszik a kultúrát meg a technikát minden ember számára. Méces? Elmúlt az évekkel, a tanyavilág felbomlásának folyamatával. S látom a járdákat is, a betonból készült járdákat, amelyeken — elképzelem — nyugodtan kopognak a túsarkú cipők, akár esik, akár nem. S látom az utcákban az artézi kutak kivezető csapjait is; ez a község nem is használná nyílt kutat, csatornás vizet fogyaszt.

Ezek az utóbbiak nem a fiatalság jelei ebben a községben. Mert valahogy úgy képzelni az ember, hogy ha ilyen fiatal, akkor még nem volt idő, még nem volt anyagi alap arra, hogy minden így megle-

gyen. S ezért értem meg pólujárt krónikás társamat; hiszen valóban sok ez, nagyon szép mindez, amit ilyen rövid idő alatt elért ez a fiatal község.

4

A tanácsháza mellett áll a község legfiatalabb kulturális épülete, a művelődési ház. Hatvanégyben épült, több mint négymillióért. Kisé távolabb egy ugyanolyan modern épület: a központi posta. Az utca másik oldalán kedves kis eszpresszó, boltok s mindaz, ami kell a községben élő embereknek. Legalábbis én így gondoltam. De kiderül, hogy én túlságosan is optimista voltam ebben a kérdésben. Nincs meg minden. Vannak itt hiányzó dolgok is az iskolák, az óvodák, az orvosi rendelő meg más kommunális és kulturális létesítmény mellett. S ez hiány — érdekes módon — jó is meg rossz is egyszerre.

Mert mi is hiányzik?

Hiányzik egy TÜZÉP-telep, egy önkiszolgáló bolt, egy villanyszervező részleg, hogy csak a legfontosabbakat említsék. Nos, miért jó arról beszélni, hogy hiányzik mindez? Jó azért, mert Nagyhegyesen annyian építenek és olyan sokat, hogy kellene a TÜZÉP, ahol hozzávaló anyagokat kaphatna a vásárló; nem kellene más községből drága pénzért szállítani. Jó arról beszélni, hogy hiányzik a villanyszervező részleg, mert Nagyhegyesen annyi televízió — 164 —, rádió — 508 —, annyi háztartási villamosgép — porszívó, mosógép, hűtőszekrény — van, hogy a lakosság joggal elvárja: legyen, ahol meg is csináltathatja elromlott gépet.

Hogy miért rossz, hogy nincsenek? Azt nem szükséges külön hangsúlyozni.

5

Persze ezenkívül van még más probléma is Nagyhegyesen.

Itt van például a foglalkoztatás kérdése. A tanácselnök rövid statisztikát közöl: a községben 1388 keresőképes ember él. Ebből 1047-en a mezőgazdaságban találnak megélhetést. 80 fő eljár, és több mint 150 felnőtt munkaképes ember már nem talál munkalehetőséget magának. Nagy ez a szám, ha hozzáteszük, hogy Nagyhegyesen pillanatnyilag a még meglévő tanyai lakossággal együtt 2861 ember él. A négy szövetkezet úgyszólván nem vesz fel tagokat — legalábbis nem számottevő a felvétel. Van ott munkaerő, meg olyan a gépesítés, kemizálás, hogy egyelőre nem igényelnek több munkáskezet. (Hogy mennyire megoldják a termelési feladatokat ennyi emberrel, arra jellemző, hogy az itteni terméstartagok az országos felett vannak, s a négy tsz átlagában az egy tagra jutó jövedelem tavaly több mint 24 600 forint volt.)

A tanácselnök véleménye szerint az elhelyezkedni nem tudók száma a jövőben még fokozódni fog, hiszen az iskolákból kikerülő fiatalok nagy része szintén csak nagyon nehezen tud elhelyezkedni — a továbbtanulótól leszámítva. Pedig nincs is olyan messze Debrecentől ez a község, s azt gondolná az ember, hogy ez bizonyos szempontból megoldást jelentene. Nos, a néhány eljáró példája is azt bizonyítja, hogy nem. Elmondják, hogy aki Debrecenbe jár, annak a hajnali 4 óra körül induló busszal kell elmennie, mert a későbbivel már nem ér be hétre. Ez este fél nyolc előtt nemigen érkezik haza, szintén a buszközlekedés miatt. Körülbelül ugyanez a helyzet a Balmazújvárosra járó szakmunkástanulókjal is.

Arra is gondoltak már a községben, hogy jó lenne valamilyen ipari üzemszerű kitlepített ide. A gondolat nem rossz, de egyelőre sajnos kivihetetlen. Nincs olyan helyiségük, ahol akár a ruhagyár vagy más ipari üzem egy kihelyezett részlege üzemeltetni tudna. Pedig az embereknek, különösen a nőknek nagyon sokat jelentene.

6

Ezek a mai problémák, itt Nagyhegyesen. Mindezt talán éppen a fejlődés, a szép fejlődés szülte. Az, hogy egyre többen laknak ebben a községben s hogy egyre fokozódó jólétben. Az otthoni munka már nem köt le egy-egy embert, nőt, asszonyt egész napra; dolgozni szeretne, munkahelyet szeretne. A megoldás nehézsége viszont éppen abból ered, hogy kicsi a község, s egy újabb busz beállításánál meg kell azt is nézni, hányan mennének vele. Egy üzemszerű megindításnál pedig azt, hogy ennyi ember részére kifizetődő-e. Mondom, nem múlt még el a cselekvés, a problémák megoldásának ideje; sőt ahogy növekszik a község, ahogy ezek a problémák nagyobbodnak, úgy válik a megoldás is egyre inkább valószínűvé. A község lakóinak szorgalma és gyarapodása teljes mértékben ellensúlyozza ezeket a gondokat — persze ez nem azt jelenti, hogy még nem kell ezekre gondolni. Kell, szükséges, éppen azért, hogy idejében meg is oldódjanak.

Boda László

„...Mindenkor hü leszek”

Délelőtt a téren ott állnak a gyerekek. Biztosan vannak köztük, akik zokon veszik tőlem ezt a meghatározást, hiszen nagyon szeretnék már felnőttnek tartani magukat, de sajnos, az is valószínű, ha szemtől szembe találkozunk, gondolkodás nélkül köszönnének kezem csókolomát. Az évek elrepültek. Most ők állnak az emlékműnél előtt, az ő hangjuk visszhangozza kétezerszeresen az ifjúkommunisták fogadalmának szövegét.

Jó látni őket? Nekem nagyon. Egy kicsit szomorú, főként az, hogy az egyre távolabbi emlékek fátyla mögül lépnek elő azok a képek, amelyeket odaállítottak most az emlékműnél elem táruló mellé. Tavasz volt, május elseje. Napfény helyett szemerkélő eső hunyorogtatta a szemünket, de nem hajtottuk le a fejünket, s mert nem akartuk, nem éreztük a hideget sem. Tele szívvel, tele torokból fújtuk: „Vörös Csepel, vezesd a harcot, Váci út, felelj neki!” A teret, ahol akkor mi álltunk, golyó szagát éreztem. A párház volt a budapesti Köztársaság téren. A ház, ahol Mező Imrét megölték, ahonnan Kállai Eva a mélybe vetette magát, hogy ne kerüljön élve az ellenforradalmárok kezébe. A zászlókat elnehezítette a tavasi eső, de mi — nem tudnék számot mondani, hány budapesti fiatal volt ott, sokan voltak — nem a zászlókat néztük. A lyukakat a falon. S még bennünk borzadt az alig fél éves emlék, és ha tudatosan tiltakozunk is ellene, lelünk mélyén a kérdés így fogalmazódott meg: „Ha kell, az életet árán is?” A tér körül nem állt kordon, nagy volt a tömeg, nyugodtan elmeheztünk, aki akart, de mi maradtunk. Letöröltük a kérdőjelet a mondat végéről, egyszerűen és szótlanul így döntöttünk: „Ha kell, az életet árán is.”

1957 tavasza volt akkor. Mondom, a számokra nem emlékszem, de úgy rémlik, hogy alig lehetünk többek akkor ott a Köztársaság téren, mint ahány fiatal ma fogadalmat tesz Hajdú-Biharban. Kicsiny csapatnak tűnne ma már az akkori kislesek tábora. S így van ez rendjén. Tizenegy év alatt nagy és széles mozgalom lett a KISZ. Az ifjúsági szövetség természetes közzegé vált a fiatalok életében, valahogy úgy vannak vele: kinőve az úttörők sorából — nem is lehetne másként — KISZ-taggá lesznek. Esemény az életükben? Igen, az. Hiszen az ember nem áll minden héten a város főterén, hogy ország-világ előtt fogadalmat tegyen. S mennyi érdekes vár rá a KISZ-szervezetben! Éppen eleget hallott róla eddig is.

Ó igen, a jól működő KISZ-szervezet tagjainak az élete nagyon érdekes, változatos lehet. Viták, klubestek, kirándulások, mindaz, ami egy fiatal fiúnak vagy lányának kell. Jó a KISZ-élet, s ha valaki unalmasnak tartja, elsősorban magára vessen! Biztos, hogy ő sem tesz meg mindent azért, hogy érdekesebb, szívesebb legyen.

De mi akkor, 1957 tavaszán — ezt meg kell mondanom — nem nagyon gondoltunk arra, hogy a KISZ-szervezetben szórakozást keressük. Más volt az, ami arra ösztönözt minket, hogy kitöltsük a felvételi kérelmet, és ezt a „más”-t nagyon nehéz megmagyarázni. Azt hiszem, aki még nem volt hajótörött, sohasem értheti meg igazán, mit jelent az az egyetlen szál deszka, amibe kapaszkodni lehet. Aki nem élt még úgy, hogy nélkülözni kellett a közösséget, amelyhez ösztínt, szívből tartozni kívánhat, nem tudja érezni azt a győtrődést, amit mi akkor néhány hónap alatt megismertünk. Az ember úgy hiszi, különösen tizenéves korban, hogy akkor igazán szabad, ha nem tartozik senkihez és semmihez. S egyszer — nem kívánom egyetlen egynek sem az ünnepi arccal sorbanálló gyerekek közül, hogy az én kortársaim útján jussanak el oda — egyszerű rá kell döbenni arra, hogy a szabadság társak

nélkül semmit sem ér. Egyet akaró társak kellenek, és cél kell, és eszme kell, amelynek fénye azonos szint fest az arcokra.

Nagy és szép szavak vannak az ifjúkommunisták fogadalmának szövegében. „... a párt és a KISZ zászlójához, a proletár nemzetköziség eszméjéhez mindenkor hü leszek.” Olyan tömör és egyszerű, hogy nem hathat frázisként. Csak eskü lehet, fogadalom, amelyet őszinte ajakkal ejt ki mindenki és nagyon komolyan veszi. Egész életre szól? Hányan voltak, akiknek az eskü az életet jelentette, mert azt adták inkább, minthogy saját szavukat gyalázzák meg! Léka János, Braun Éva, Oleg Kosevoj — hősök voltak. Rendkívüli idők rendkívüli ifjú hősiei. Ne kerüljön soha sor arra, hogy egyetlen ifjúkommunistának az életét kelljen áldozni eszméjéért! És ne legyen példa arra sem, hogy egyetlen ifjúkommunista megtagadja a fogadalmát!

A fiatalok időnként nagyon unják, ha az idősebbek lépten-nyomon saját életük példájával hozakodnak elő. Most mégsem tehetek mást. Nem hallgathatom el a kikivánczó emléket, márcsak azért sem, mert higgye el minden fiú és lány, őszintén mondom, életem legszebb korszakát alkotja a KISZ, az ifjúsági szövetség. És ennek a résznek szépségében benne van az is, hogy azon a tavaszon megfogadtuk mindannyian: a tőlünk telhető legnagyobb eredményt érjük el az egyetemi vizsgákon, és anélkül, hogy összebeszélünk volna, mind természetesen éreztük, hogy nem lógunk el a legunalmasabb órákról sem. Pedig akkor még senki sem fogalmazta meg az ifjúkommunisták életének törvényeit, sőt fogadalmat sem tettünk nyilvánosan. Csak természetes volt, magától értetődő, hogy így kell tenni. A névvel, a kabátunkon viselt kis jelvényrel váltattuk mindezt.

Távol álljon tőlem, hogy prédikálni akarjak! Csak beszélgetni szeretnék azokkal, akik koruknál fogva a legfogékonyabbak a szóra. Csak megkérdezni szeretném: gyerekek, érzitek-e ti, hogy mit jelent az életetekben ez a nap. S még azt sem mondom, hogy aki nem érti, nem érzi a jelentőségét, az álljon ki a sorból. Olyan emberekről van szó, akik mindössze a gyermekkor és az ifjúság küszöbén állnak, az élet majd módot ad nekik, hogy nagyon sok mindent megértsenek. Csak annyit szeretnék, hogy akik eddig talán még nem tették meg, gondolkodjanak.

Azon a négy mondaton, amit ma társaim előtt elmondanak. S leginkább azt próbálják felmérni, mit jelent az: „mindenkor hü leszek”. A szavak néha játékosak. De vannak szavak, amelyekkel sohasem szabad játszani. A fogadalom ezek közé tartozik. Mindenkor! Egy egész életre szól, és mennyi minden adódhat egy élet során! Ki láthat előre? Ki tudja, könnyű lesz-e megtartani a fogadalmat? Lehet, hogy nagyon nehéz. De a szavak elhangzanak és köteleznek. „Mindenkor hü leszek.” A párt és a KISZ zászlájához, a proletár nemzetköziség eszméjéhez. Ha bombák hullanak, ha zúdul az árvíz, aratás idején embert, állatot földre nyomasztó kánikulában, jeges szélben, az épülő ház falánál és az iskolapadban, amikor olyan jó lenne az erdőben sétálni.

A kötelesség felnőttdolog — a fogadalom egy kicsit felnőtte avat. És ezen a szép ünnepi napon nem kívánhatok egyebet a fogadalomtevőknek, mint azt, hogy ne legyen nekik nehéz megtartani. Ne érezzék sohasem, hogy kötelességet teljesítenek, ne legyen bilincs az adott szavak, adódjék mindig szívből, ösztínt, magától értetődően! Hogy ez a kötöttség egész életükre megadja az igazi szabadságukat!

Nagy Zsuzsa

Tavas

Késő délután... az eső, fölverte... Kéreg alól a let... rügy-fejcskéke... Tavasz van! - s abogy jött, ma s egy terbétöl-érett-sárgán csü

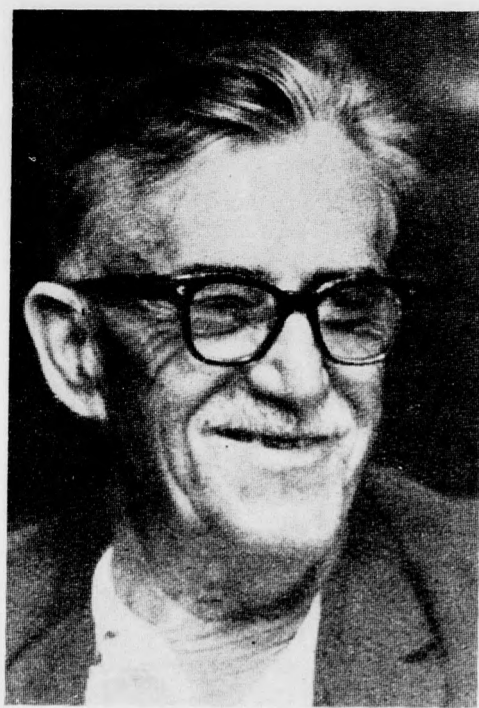
Alatta két vig b... kosárként ringa... kapaszkodtam e... kedvem fokain... első gyümölcsre... sűrűvelű korai... könnyű lábakká... a hegyeknél is r

Odalem elboma... majd eltiint vég... Erdő, folyó, hegy... helyén ezernyi k... virított: kitárult... táglult szüküle... láttam már, ha... ha a felbők köz

Még sobasem v... bár kisebb lett... folyóival, hegye... s lakóival szem... ott dobogott, a... szabályozta a v... hogy már nem i... éreztem minden

Kis ország, télb... Mélyében lüktet... egy elmerült vil... nőző remények... Kertészai a bűt... az emberek köze... mint jövőnk bá... a földalatti kom

Szabó Pál köszöntése

latnyi föld regénytrilógiája, az új falusi ember eszmélésének gyönyörű története, az Isten galmai emberi és történelmi igazsága, az Ahogy lehet történelmi múltba nyúló, de mai sorsunkra visszari-melő lapjai. És tán a legnagyobb érték, hogy most, hetvenöt évesen is alkot, a Szülőföldem, Biharország vékony füzetének ezért örülünk éppen olyan örömmel, mint az életműkiadás új kötetének.

Hatvan esztendő volt, amikor Nyugtalan élet címen írni kezdte élete történetét. S a hatvan esztendő tanulságait így összegezte magának: „A rezdülések hullámokat vernek a hatvan évemen, mint valami tavon, a szemem most már a hullámok gyűrűzésének az útját lesi, vajon eltem én valóságos, emberi életet, vagy az életem nem volt más, mint állandó, soha meg nem szűnő nyugtalanság az igazi szépség, az igazi jószág, az igazi emberi élet után?”

Hetvenöt évesen boldogan mondhatja: megtalálta az igazi szépséget, az igazi emberi életet. Ars poeticájának azt vallotta, hogy az élet teljességének legalább egy kis darabját megmutassa az írás eszközeivel. Több sikerült neki: az emberi lélekről, a magyar népről messzehangzóan tudott új, nagy igazságot kimondani. Hetvenötödik születésnapján szeretettel köszönti őt, s alkotó energiát, új műveket kíván neki szülőföldje: Biharország.

(if)

WÜRTZ ÁDÁM RAJZA

Bizonyára nem véletlen, hogy néhány nappal az író 75. születésnapja előtt hagyta el a nyomdát új kötete, amely ezt a számunkra sokat mondó címet viseli: Szülőföldem, Biharország. S hogy Szabó Pál számára ez a táj nemcsak szülőföld volt, hanem egész életében tápláló jó anya, éppen új könyve záró sorai vallanak róla megindítóan: „Forró nyárban én fürdök a folyók vizében, az én fejem felett gyülekeznek a termékeny esőket adó fellegek, és minden pacsirta nekem mondja dalát a mezőkön, a traktorok az én kedvemre dübörögnek, és minden az enyém, itt, Biharban, ami csak van, ami csak él, és ami csak eljövendő...”

Életműve már klasszikussá érett s így kevesek sorsát érte meg. Művek sokaságával bizonyította, hogy Móricz nem tévedett, amikor az Emberek című első regénye megjelenése után „Új nagy író küldött a falu” címet adott köszöntő irásának. A magyar falu, a magyar nép életének öröme, bánata szakadt fel könyveiben. Ritkán tragikus kifejelettel, Szabó Pál inkább a szelidség, a jószág, az örömek írója. Sohase felejttem el kisregényét, a Legényeket, amelyben seprűvel tanulnak táncolni a falusi suttyók. A háttér a feudálkapitalista Magyarország, a szegénység, a nyomorúság, de az ő írásaiban minden emberi öröm tisztán muzsikál.

Az első regényt, az Embereket igen gazdag életmű követi. Regények, elbeszélések sorozata. S köz-

ben politikus is, a népet, amelyről ír, a politikában is uralomra akarja juttatni, pártot szervez, agitál, Biharugráról, szülőfalujából válik e tájnak szellemi vezérévé. Írás és politika soha el nem szakadt életművében, ha nem is olyan direkt módon kötődik munkásságában az irodalom a politikához, mint Veres Péternél, írásaiknak szellemisége annál politikusabb.

Mit emeljünk ki a születésnapon életművéből? A Magyarok, az Őszi vetés, Harangoznak sikerei fölé kívánkozok három alkotás. A Talpa-

OELMACHER ANNA

Derkovits

Önarckép

Április 4-én, esütörtökön délelőtt 11 órakor nyílik a Déri Múzeumban Derkovits Gyula műveinek kiállítása.

Derkovits művészete a két világháború közötti Magyarország proletariátusának vezető csillaga volt csakúgy, mint József Attila költészete. Ez a két nagy művész volt az, akinél a munkásmozgalom és a művészet elválaszthatatlan egység, akinél fel sem merült az a mostanában elterjedt jelszó, hogy a propaganda és a művészet két dolog, ne is keverjük össze, hiszen - mondják - a napi politika nem adhat szárnyat a művészi képzeteknek. Pedig a nagy eszmék mindenkor is megteremtették a maguk adekvát művészetét és a történelem a szükséges pillanatban feldobta az arra hivatott embert.

A XX. század legnagyobb eszméje a szocializmus, s igazán nagy mestereket ismerünk, akik ennek szolgálatát, propagálatát vállalták. Derkovitsnak szinte determinált volt az útja. Szombathelyi kisiparos ötödik fia volt, akinek a többi fivérével együtt asztalossá kellett lennie. A korán elvesztett anyja, meg a korán jelentkező, de reménytelen teher-ség bánatával szíven, osztályhelyzeténél fogva is, és egyre mélyülő embersége következtében törvényszerűen el kellett jusson az egyedüli lehetséges felismeréshez. Ez pedig nem volt más, mint hogy a társadalom berendezése úgy ahogy van, rossz. A változtatás módjáról még sejteltme sem volt, de hogy kitorjón a kisváros és az asztalosműhely kettős bilincsből, húszéves korában, az első világháborúban önként jelentkezett katonának. Súlyos sebesüléssel és tbc-s fertőzéssel már 1916-ban kórházba került. Lábadozása idején látogathatta az akkor legjelentősebb magán festőiskolát, ahol Kernstok Károly és Rippl-Rónai József korrigált. Az ott tanuló fiatalság is többségében már antimilitarista volt, a Galilei-kört látogatta és az akkori radikális polgári eszmékkel telítődött. Ezek az eszmék realizálódtak 1918 októberében és

ezeket haladta túl 1919 március 21. a proletárforradalom.

Derkovits ekkor hazatért, bizakodva menetelt a famunkások között és vitte a maga-készítette transzparenst. A tanácsköztársaság 133 napja alatt a Kernstok-vezette művésztelepen dolgozott Nyergesújfalun s élete egyetlen gondtalan korszaka ez a néhány hét volt.

A kommun bukása után szétszéledt az iskola, mester és a tanítványok többsége emigrált, Derkovits meg itthon vidéken élt. Fivéréi is elhagyták az országot és az első, 1922-ben rendezett gyűjteményes kiállítása után 1923-ban követte fivéréit Bécsbe. Itt két ízben is kiállított, egyszer csoportban s másodsorra már gyűjteményt mutatott be.

1926-ban hazatért s ettől kezdve pihe-nés nélkül dolgozott mindvégig egyen-letesen rossz anyagi viszonyok között. Pár évbe telt, amíg kereste s megtalálta sajátos festői nyelvét, a derkovitsi stílust. 1929-ben az illegális KP megbízásából elkészítette az „1514” című freskó-monumentálisú fametszet-sorozatot. A Dózsa féle parasztháború felidézésével kellett erőt önteni a világválságtól és a munkanélküliségtől gyötört munkás-mil-liókba. Ez a ciklus ugyan nem kerülhet-tett egyenes úton a munkásosztályhoz, mert a megbízók kijuttatták Bécsbe és onnan szerte a világra. Csak a harmin-cas évek első felében jutott kicsinyített kiadásban a magyar tömegekhez. S hogy a „napi politika” hogyan válhat magas művészeté és hogy a történelmi távlat szükséges-e vagy sem: az a forradalmi elköteletség és a művészi felkészültség kérdése. Derkovits nap mint nap a saját bőrén érezte a munkásság sorsát. Így az 1930 szeptember elseji nagy tüntetésre újra hatalmas transzparenst készített, közepontjában a rástörővel, a Dózsa-soro-

zat egyik legszebb figurájával. A tüntetést, amely csak a „Munkát, kenyeret!” jelszóval járta az utcákat, vérbefojtották és Derkovits a rajzok százait készítette erről, valamint a rendkívüli expresszivitású kis kompozíciót, a Terrort. Ebből az évből származik még a Végzés című képe, amelyen - nem először és nem utol-jára - a jelkép és valóság ötvözetével ta-lálkozunk.

A következő rövid pár esztendő a hi-hetetlen termékenység ideje volt. Ekkor bontakozott ki tisztán sajátos festői nyel-ve. Ez időből való a Nemzedékek (1932), a Vasút mentén (1932), a Bütoréskészítő (1933), az Anya (1934), hogy csak a leg-jelentősebbeket említsük. Itt és ekkor már nem csak az elnyomást látta, de a Nemzedékekben az utat a felemelkedés-hez. A kép hármas tértárgolásában Marx a nagy előd, a tanuló és tanító munkás a jelen és a gyermek a növekvő jövő. Ez évben készült még a Kivégzés, ez a két tenyérnyi területbe sűrített dráma, két bátor magyar kommunista (Sallai és Fürst) kivégzése alkalmából. Így vált a napi politika általános érvényű, ideoló-giai és művészeti súlyú tette.

Élete utolsó éve (amely valójában csak egy félesztendő, hiszen 1934 júniusában meghalt) példátlan teljesítményekkel gaz-dag. A Dunai homokszállító, a Hid telen, a Hajókovács, több önarckép és a bama-lus gyengédségű anyja ennek a rövid pár hónapnak a termése. Festői útja a kor-beli német expresszionizmus áttételes in-ditásától az Anya monumentalitásáig; a korai kormos színektől és életeréstől az ezüstök és rózsaszínek bizodalmas harmó-niájáig a debreceni tárlaton nagyjából át-kinthető. Ez a csodálatos művészet har-cos és gyengéd, pártos és modern, az új-kori szocialista művészet aranyalapja. Mint ilyet, fogadják szívesen!

A RÁDIÓ MELLETT

Két vidám műsorról szeretnék ezúttal szólni. Az egyik tulaj-donképpen nem is olyan vidám. Szombaton hangzott el a Kos-suth rádióban az Elvonókúra című „társadalmi gyógykabaré több szúrásban”. A szatirikus műsor a szesz-, a vélemény-, a forint- és az értelemelvonás pél-dáival csipkelődött, ezenkívül néhány valóságos riportot is su-gárzott az élsportoló feleségéről, a csapusról, és egy tolvajról, aki véletlenül szondát lopott egy la-kásból.

A műsor alapötletét csak di-csérni lehet, a megvalósítás sem volt elvetni való. Különösen Ka-rinthy Frigyes szatírja tetszett: még mindig ő a legjobb „kabaré-szerző”. Amit a sajtóval kaposo-

latban epébe mártott tollal leírt, azért is hatott, mert még ma sem vesztette el egészen aktuali-tását. Ezenkívül persze még sok jó műsorszámot hallottunk, töb-bek között Horváth Tivadar elő-adásában azt, hogyan lesz a „fil-léres vacakból” különböző cso-magolási újítások során méreg-drága „szuper-extra-csús vac-cak”, s nem lehet elfelejteni a „határozott” osztályvezetőt sem, aki készséggel bizonygatta igaz-gatójának, hogy háromszor há-rom nyolc.

Nos, a műsor erényeit még le-hetne sorolni, azonban szólni kell a fogyatékoságokról is. Ta-bi László meglehetősen szűkén konferált. Meggyőződésem, hogy szövegét egy igazi konferanszié

sokkal hatásosabban interpretál-ta volna. A szűrkesség sajnos egyes műsorszámokra is rányom-ta bélyegét, sőt olykor unalmas, lapos, közhelyes jelenetek is be-csúsztak a műsorba.

A másik műsor „Április, ó ápr-ilis” címen, zenés mindenféle megjelöléssel hangzott el a Kos-suth rádióban. Márkus László-nak, Pécsi Sándornak, Psota Irénnek, Udvardy Tibornak és a többieknek egy ügyes keretjétek biztosított lehetőséget, hogy hu-morérzéküket újra bebizonyít-sák. Két író, Devecseri Gábor és Hegedűs Géza főszerepet kapott a műsorban.

Az adás alapján véve jól si-került, szórakoztató volt. B. E.

A HÉT FILMJEI

A héten három új film sze-repel a bemutató mozik műso-rán. A Háború és béke című szélesvásznú szovjet film III. részét április 4-től 7-ig az Apolló mozi vetíti (jobb oldali képünk). A hosszú az út Gib-raltárig című francia filmet, mely a francia antifasiszta el-lenállási mozgalommal foglal-kozik, a Vig mozi mutatja be április 4-én, majd az Apolló moziban tekintheti meg is-mét a közönség április 8-10 között. A film főszerepét Jean Seberg, a Szent Johanna is-mert alakította játssza (jobb ol-dali alsó képünk).

A Vig mozi április 5-től 10-ig a négyes labor örültje című színes francia filmet mutatja be. A kalandokban bővelkedő francia filmvígjáték egy rob-banás körül játszódik, amely nevetést fakaszt. A filmben számos ismert francia filmszí-nész kapott szerepet.

A Művész mozi április 4-én a Budapesti tavasz, április 5-7 között az Azok a csodá-latos férfiak című filmet újít-ja fel.

BENJÁMIN LÁSZLÓ

Tavaszi Magyarországon

Késő délután megeredt az eső, fölverte az utcát. Kéreg alól a levelek rügy-fejecskéiket kidugták. Tavasz van! – locsogta a zápor s abogy jött, máris elszaladt; s egy terbétől-bajlott jaágon érett-sárgán csüngött a nap.

Alatta két víg begytestő kosárként ringatta a völgyet; kapaszkodtam emelkedő kedvem fokain egyre följebb, első gyümölcsre ébesen, sűrűlevelű korai napra – könnyű lábakkal értem el – a hegyeknél is magasabbra

Odalenni elbomlósult, majd eltűnt végképp ami rossz volt. Erdő, folyó, begy, város, út helyén ezernyi kis színes folt virított: kitérült az ország, táglult szükülve: az egészet látbattam már, mint a pilóták, ha a felbök közül lenéznek.

Még sohasem volt ily közel, bár kisebb lett már, mint a térkép: folyóival, begyeivel s lakóival szemben elért, ott dobogott, a szív helyén szabályozta a vér futását, hogy már nem is látbattam én – éreztem minden mozgulását.

Kis ország, télből lábálól Mélyében lüktetett a bánya – egy elmerült világ alól nővő remények melegágya. Kertészei a bót, a fényt az emberek közé kibozták; mint jövőnk bányászaiaként a földalatti kommunisták.

Az érzékeny földön lesett, ólat kerülgetett a róka múlt még, de a földművesek elűzték, nyers jelzőkarókkal. Érc-táblára a betűket, állni az idők jégverését – törvényüket és nevüket ekéikkel a földbe vették.

És füstölt, sipolt, dobogott, katógott, zúgott Magyarország. Anyagot szült és szült jogot, segítve munkáit barcát, akik lármás kobóiban sorsunk nyersanyagát keverték s kedvüket mordul vagy vígan a lázongó vasakra verték.

A szabad ország erejét éreztem s fejnéztem a napra: Hazám a föld? Hazám a nép. csak ő emelhet ily magasra. Országot, népet – s mind ami belül van már, szívembe fért el – nem engedem kiirtani magamból másképp, mint a vérrel.

... Aznap született a fiam. Még csak egy fél nap óta élt, de ki élt alant, mindannyian roppant munkába fogtak érte. Övé a szén, övé a len, neki fonnak, érte aratnak s övé a vers – a versenyen nem lehet, hogy hátul maradjak.

Szerszámon csillan a jövő, fiam jövője –, de nekem kell megvédeni; harcoljon ő már csak anyaggal, elemekkel. A jegyver az apákra vár még s ha tavaszra jön a nyár: legyen már a fiúknak játék, mi nekünk élet, vagy halál.

ÁPRILIS

4

Baloldali képünkön a Dobozi lakótelep. Fent: műhely a járműjavítóban, közepén tavaszi munka Debrecen határában, lent az Ósz utcai óvodában

Egy négyszáz éves utópia

Pontosabban, nem az utópia, hanem a szerzője született négyszáz évvel ezelőtt, 1568-ban. Tommaso Campanella Napváros című munkájában fejtette ki az elképzelt tökéletes állam rendjét, amely természetesen — mint az előtte és utána írt összes utópia — megvalósíthatatlan. E tények tekintve, az utópia a leghiábalóbb műfajnak nevezhető, mégis a kiváló elmék hosszú sora próbálkozott meg vele Platon Allamától Wells Új világáig. Meltán adták közös gyűjtőnévkül Morus Tamás művének címét, melyet a görög u-topos = seholy-ország szóból képezett. Az elképzelt eszményi országok seholsem lehettek, Campanella Napvárosa azért nem, mert túlságosan racionalis, már pedig a végtelékig ésszerűen elrendezett társadalmi és életforma elviselhetetlen lenne. Csak egy-két s nem is a legkirívóbb példa e mintaváros életéből: nincs saját lakás, nincs külön étkezés, nincs senkinek saját asszonya, saját gyermekei (következésképp férje és szülője sem); minden közös. Mint Platónnál, csak következetesebb módon, az embereket a föltes hatóságok felügyelete alatt tenyésztik (a generatio = nemzés szót ebben az értelemben használja); a Napváros lakói, írja: „kinevetnek bennünket, kik a kutyák és lovak nemzésén szorgos gonddal fáradozunk, az emberek nemzését teljességgel elhanyagoljuk”. A Napvárosban tehát a kutyák és lovak tenyésztéséhez hasonlóan, de persze eugenetikai alapon szabályozzák az emberek „nemzését” is: a „szerelem” főtiszviselője szabja meg, ki kívül, mikor és hogyan párosodjék. S így megy az élet vezényszóra minden téren. Meg kell vallanom, mikor a Napvárost elolvastam, a benne észlelt ideális életrend egyetlen mozzanatát sem találtam vonzósnak, sőt kibíráhatónak sem, s aival a meggyőződéssel tettem félre, hogy a született rabszolgatermesztékek is felládnak ellene, annyira emberitelen.

A mű magyar fordítója és magyarázója, persze, tüzetesen és hitelen kifejti, mily szoros kapcsok fűzik Campanella elgondolásait az egykorú délolvas állapotokhoz, hiszen ezek türethetetlen volta sodorta összeesküvésbe a spanyol uralom ellen, melynek börtönében szülődött huszonhét esztendeig. Műve ennyiben fontos történelmi dokumentum és forrás, s ez a jelentősége. Mert a börtön magányában, a világtól elzártan kiemelt javaslata, a gyógy mód, amit ajánl, irrealis. Magyarzói általában elfelejtik, hogy a Napváros ifjúkori legelső munkája (harmincéves korában írta), s noha utóbb maga fordította

latinra és átsímitotta, életművéhez, nagyarányú munkásságához viszonyítva csak melléktermék. Ennél sokkalta többet akart és adott is: új, korszerű természetbölcseletet, melynek tapasztalati úton szerzett és a természet igaz törvényeinek felismeréséből kifejezett tételei alapul szolgálnak az elavult középkori világregd megreformálásához. Spanyol „világmonarchiát” akart, mely már nem spanyol, éppen mert egyetemes, s amelynek a birodalom (mely fölött „nem megy le a Nap”) csak kereteit adja meg; a panteisztikus bölcselet jegyében megújított, egységes kereszténységet hirdetett, melynek élén egy „ideális” pápa áll. Eszméi annyira megnyerték VIII. Orbán pápa tetszését, hogy kiszabadította a római inkvizíció börtönéből, ahová spanyol fogsága után került eretnekség gyanúja miatt. Ekkor Franciaországba ment, a király szintén nagy tisztelettel fogadta, s haláláig ott is élt.

Igazi jelentősége abban a szerepben van, amit az újkori természetfilozófia kialakításában játszott, s amelynek tudománygyakorlati módszereit Galilei teremtette meg és dolgozta ki. Elődei, Girolamo Fracastoro, Geronimo Cardano és kivált Bernardo Tellesio nyomán indul, de jóval túlhalad rajtuk, s a teljes szakítást követeli az arisztotelészmussal. Szenzualista, szerinte minden ismeret az érzékelésből ered, tehát csak a megfigyelés és tapasztalat lehet a filozófia alapja. Campanellát már az Újkor, pontosabban a barokk nagy rendszerező szelleme hatja át. Rendszere természetesen még laza, ellentmondásokba bonyolódó, de magva tisztán kibontható: velle — posse — nosse, azaz minden akarás célja a bírás (értsd: a cselekvő képesség, a tenni bírás), de bírás csak tudás (ismeret) által lehetséges. Végső tétele még egyszerűbb: tantum possumus, quantum scimus, magyarul: annyi a hatalmunk, amennyit tudunk. Látjuk, nem más ez, mint nagy kortársának, Baconnek híres axiómája: Wisdom is power, a tudás hatalom.

Korának bölcseletével és tudásával együtt Campanellát is a ráció, az emberi ész mindenhatóságába vetett korlátlan, lelkes hit fűti, s a tudományok szédítő iramú fejlődésére büszkén, így kiált fel: „A keresztények feltalálták a nyomtatást, Kolombusz egy új világot, Galilei új csillagokat... Tegyetek hozzá az ágyúk, az iránytű, a malmok, a löfegyverek használatát s az összes többi csodálatos találmányt. A tegnap gondolkodói gyermekek voltak hozzánk képest! Mi szabadok vagyunk!”

Várkonyi Nándor

Molnár János

Na

A negyedik hó

nak. Az út utolsó szelvénye. A kevés beszéddel járó, amelyek végtelenségében néma és tompa hallgat az ember, e ceket, a napot, az idős dalmas és üres lassú október felé.

Márton András vergődik a kubik aljában, amelyek végtelenségében néma és tompa hallgat az ember, e ceket, a napot, az idős dalmas és üres lassú október felé.

Márton András vergődik a kubik aljában, amelyek végtelenségében néma és tompa hallgat az ember, e ceket, a napot, az idős dalmas és üres lassú október felé.

Van valami álom ahogy a talicskák lassan váltják egymást mindkét oldalról a léptekkel indulnak. Négyen-ötven fölfelé löknek. egy másik e kubik felé ereszked széken bolyognak napsugarak; s ahova gözös pára száll föl, luk lélegzene a föld, rás fölérve kiborítja.

Ott jön a pallér, fiú és fejével arrafelé.

Márton András a pallér a szelvényre teszi a kezét.

„Meg kellene emlékezni” — gondolja Márton András, de még el sem tudja mondani, hogy mit csinál a pallér.

— Hé!... Márton András!

Kend ide!

Márton András ki-lóból és elindul.

— Itt vagyok... ahogy odaér.

A pallér int: — Gyűjjön kend!

Az öreg kifújja a kötött bő ketyűjét, zítja a csomót, előre lép.

— Meggondoltam, pallér és megvakarja a fejét. — Hát nem bánom!

Márton András nézi a belső meleg, kőből van szó, arról, hogy biek alusznak, ők a mivel az unokájának kaja. Kézbe fogva lelapját.

— Megköszönöm, hirtelen szippant az orrom.

Márton András föl-ját. Visszatérve, szó nélkül talicskát. Lent a másod után megáll.

— Aszonta — néz nem bánja, ha már a vagyunk...

Jóskában föltrebbent a második fordulat.

András hátrahajolva a köztölni kezd. A fiúna ha a szive fölött galamb nének és úgy tetszik, benne, amely az út mellett ezer egybeolvadó hang után számol. Két hétig maradnak még, az pedig ugyanannyi kultúra alább tizenegyet pengő.

Jóska nekiveselkedésztve a lábát a meredő hűzni kezdi a talicskát.

A nyújtózókodó szem mintha nyarat hazud Szétszórja a napfényt, ködik egy kicsit, hogy még, de el-elpirul, merengességét. De mind hiábavaló. A lombok járt meghazudtolni már Azt sem, hogy az öreg re fáradtabban vonzolja.

Másnap fél kubikkal

Pátzay Pál felszabadulási emlékművéről

„A szobor létrehozásának a leírása tulajdonképpen az anyaggal való birkózásnak a története. Az anyagellenállás legyőzésének drámája. Mert hiszen az agyag sár akar maradni, a márvány meg kő akar maradni, és a bronz is csak fém akar maradni. Az ember pedig, erőszakos szerszámaival, vésővel, kalapáccsal, körömmel, foggal, mindenáron saját létezéséért megpróbálja viselni kényszeritit.”

(Pátzay Pál: „Hogyan készül a szobor” c. írásából)

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából új szoborkompozíciót lepleztek le Debrecenben: Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész felszabadulási emlékművét. Nemes egyszerűségével, a maradandóságra méltó művek utca- és térszervező erejével illeszkedik Debrecen központjának hangulatába, hagyományos rendjébe és korszerűsített, felújított képébe. A szobor, eszmei funkcióját tekintve, folytonosság: azon a helyen áll, ahol korábban a felszabadító szovjet hadsereg katonái síremléke volt. Pátzay Pál műve nem katonai jellegű alkotás, nem felszabadulási, hanem felszabadulási em-

lékmű. Eszmeisége szabadságát visszanyert népünk mélyes történelmi élményétől ihletett, híven tükrözi a felszabadult ember optimizmusát. Pátzay művészetének leglényege — költői bensősége, tartalmas idealizmusa — formálta — alakította szoborkompozícióját. Olyan ihlető erők tehát, amelyek társadalmi, történelmi érvénnyel reprezentálják mondanivalóját: egy nép magabiztos, jövőjében bízó hitét, emberségét, eszméjét. Az emlékmű történelmi kompozíció abban az értelemben is, hogy nézőjét, aki az alapzaton az el-esett szovjet katonák cirill betűs nevét olvassa, szüntelen figyelmezteti az áldozatokra, a szá-

badságot hozó hősökre. Nevükkel jelképesen a felszabadító Szovjetunióra. A hősi halottak fölé emelkedő derűs, bizó szoborkompozíció a meghozott áldozatok értelmét sugallja. Nem a múltra figyelmeztet — bár 1945 sorsfordító történelmi élménye beleolvad a mű jelentés világába — hanem a felemelkedést, a jövőt hangsúlyozza. Nemcsak a jövőbe intégető női alak, nemcsak az előretökintő életerős férfi, hanem a nemzedékek hosszú sorára érvényes, töretlen bizakodást szimbolizáló gyermek is. Az előre lendülő láb, a távlatot kímélő szemek, az intégető anyai kéz, a lépés ritmusát követő test- és kéztar-

tás: mind-mind együtt mozgáselményt keltenek, életet, lendületet, frissességet, elszántságot adnak a szoborcsoportnak. Az alakoknak ez a mozgásrítusa átárad a környezetre, hatására hullámmozgás, dinamikusnak érezzük a miliót — magát a teret.

A talapzat a szobrot — akár csak a képeket a kerete — elhatárolja a konkrét valóságtól, hogy az önnön esztétikai törvényével, zárt egységének művészi erejével érvényesülhessen a térben. Pátzay alakjait, alakjainak helyzetét, épp hogy rögzíteni képes a talapzat, a szemlélőnek olyan érzése támad — a mozgás élmény, a szoborból kiszugárzó élet hatásra — mintha a lépések lendülete nem tisztelné a talapzat statikai törvényeit. A felszabadult embert jelképező szoborkompozíció szinte elképzelhetetlen e röpitő, lendítő dinamizmus nélkül. Értékeitben bízó, ereje, nagysága tudatára ébredt nép szobormása nem tudna megbarátkozni sem az idilli szemlélettel, sem az ünnepléses

nyugalom békés hangulatával. Ide valóban — eszményítéstől sem mentes — erő, egészség, kell. Erre akar figyelmeztetni lendület és küzdésre elszánt hit Pátzay Pál, az elmondottakon túl, alakjainak népi típusaival, a hagyományt, embert, tájat, történelmet tisztelő szemléletével, látásával, közérthető formai megoldásaival. Az alföldi parasztsáladót jelképező háromalakos szobor egyáltalán általánosított emberi értékek megszólaltatója. Igaz, a férfi alak karaktere inkább kötődik tájunk embervilágához. Az anya azonban — mint Pátzay művészetében a női portrék — általánosított érzelmeket kifejező, szimbolikus alak. (Őse, első változata 1952-ből ismerős: „Integető” a címe.) A két alak egészséges, dialektikus arányt teremt a hagyomány és modernség, a konkrét és általános között: egyértelmű eszmei jelentéséhez nem férhet kétség.

Baranyi Imre

(Fotó: Süli Andor)

Nagyapai örökség

A negyedik hónapja kubikolnak.

Az út utolsó szelvényéhez érnek. A kevés beszéddel járó nehéz munka, amelyek végtelen egyhangúságában néma és tompa türelemmel hallgat az ember, elnyújtja a perceket, a napot, az időt, amely fájdalmas és üres lassúsággal cammog október felé.

Márton András a talicskával vergődik a kubik alján. A fiú nyakába akasztja a cukrosspárgából összetoldozott istrángot, és nekifeszül, az öreg pedig emelve a nyaklával előredül és megindulnak a talicskával a pallón fölfelé.

Van valami álomszerű abban, ahogy a talicskák lassú körforgással váltják egymást. A szelvény mindkét oldaláról ölmos, nehéz léptekkel indulnak az emberek. Négyen-ötven fölfelé mennek a pallón. egy másik embercsoport a kubik felé ereszkedik. Különösen szépen bolyongnak a kubikban a napsugarak; s ahova érnek, onnan gözös pára száll föl. Mintha általuk lélegzene a föld. Márton András fölérve kiborítja a földet.

– Ott jön a pallér – mondja a fiú és fejével arrafelé int.

Márton András arrafelé néz. A pallér a szelvényen járkal. Hátra teszi a kezét.

„Meg kellene említeni a dolgot újra” – gondolja Márton András, de még el sem tudja dönteni magában, hogy mit csináljon, kiált a pallér:

– Hé!... Márton...! Gyűjjön kend ide!

Márton András kibújik a nyaklóból és elindul.

– Itt vagyok... – mondja, ahogy odaér.

A pallér int:

– Gyűjjön kend!

Az öreg kifújja az orrát és a felkötött bő kek gatyáján hátrább igazítja a csomót, előre lép.

– Meggondoltam – mondja a pallér és megvakarja a kopasz fejét. – Hát nem bánom.

Márton András nem szól, de előnti a belső meleg. Külön munkáról van szó, arról, hogy amíg a többiek alsznak, ők dolgozhatnak, mivel az unokájának nincs talicskája. Kézbe fogva leereszti a kalapját.

– Megköszönöm... – szól és hirtelen szippant az orrán.

Márton András fölteszi a kalapját. Visszatérve, szó nélkül fogja a talicskát. Lent a második ásonyom után megáll.

– Aszonta – néz unokájára – nem bánja, ha már úgy is ketten vagyunk...

Jóskában főlrebben az öröm.

A második fordulónál Márton András hátratulja a kalapját és füttyölni kezd. A fiúnak meg mint ha a szíve fölött galambok röpködnek és úgy tetszik, hogy az erdőben, amely az út mellett húzódik, ezer egybeolvadó hang énekel. Azután számol. Két hétig bizonyosan maradnak még, az pedig tizenégy nap, ugyanannyi kubik, az legálább tizenégy pengő.

Jóska nekiveselkedik és megfeszítve a lábát a meredek pallón, húzni kezdi a talicskát.

A nyújtózó szelvény fölött mintha nyarat hazudna az ős.

Szétszórja a napfényt, amely erőlködik egy kicsit, hogy melegítsen még, de el-elpirul, mert szégyelli a gyengeségét. De minden hazugság hiábavaló. A lombok tarka ruháját meghazudtolni már nem lehet.

Azt sem, hogy az öreg Márton egyre fáradtabban vonszolja magát.

Másnap fél kubikkal tetőzték a

tegnapit. Márton András egészen számított. Reggel vidáman ébredtek és halálos fáradsággal ülnek le este a tűz mellé.

Reggel erősen köhög Márton András.

– Mintha szúrást éreznék a hátamban – mondja. Száraz betegség van, hát a dolog nem nagyon aggasztja.

– Próbálnám mán én is... – bátorodik Jóska.

Márton András meghökken:

– Te...!

A fiú ránéz.

– Nem nehéz, nagypapa meg ad-dig pihen.

Este leülnek a tűz mellé. Az utolsó láng is ellobban. Márton András belebámul a csillagos éjszakába, közben azt magyarázza, ha fél kubiknál nem viszik többre, tíz pengőre se számíthatnak.

A fiú nem szól, leheveredik nagypapa mellé. Hazáig érő képzeletében az akácfaikkal körülölelt házukat látja, aztán a ház előtti kis padkát, amelyen az apja ült, aki mintha még mindig élne és szomorú szemével a távolba nézne, mintha várna valakit. Talán az anyját várja? Lehet, hogy azt várja, azt az asszonyt, akit ő nem ismert, akiről az apja sohasem beszélt. De a következő pillanatban a kép eltűnik, újra nagypapa száva zsongnak a fülebe: „Ha fél kubiknál nem visszük többre, tíz pengőre se számíthatunk.” A Göncöl a fejük fölött áll, mikor elaluznak.

Másnap tíz órára végeznek az első kubikkal. Jóska látja, hogy nagypapa tüdeje mozog, veri két oldalt a bordákat és a teste jobban elnehezül. Nem bírja nézni tovább, megfogja a talicska szarvát.

– Nocsak! – mondja Márton András és megáll a fiú előtt.

Jóska fogja a talicska szarvát:

– Eccer na...! Hadd próbálom!

Márton András köhint.

Így telik el a nap, a hét, de az egész nem adott csak öt kubikkal többet. És Jóska ahogy a talicskát toltja, egymás után fölfelé a pallón, most látja először tisztán az embereket, a halálosan tompa munkát és úgy rémlik, hogy valami különös vigasztalanság és céltalanság nehezedik körülötte a földre.

Márton András átveszi a talicskát. Jóska úgy látja, mintha zuhog-na nagypapjában az erő.

A következő fordulónál meg-inog és a talicskát maga után rántva a kubikba esik. Sovány, agyonkínzott hátát felhasítja a száraz rög és a ráncos bőrön átserked a vér. Jóska mellé ugrik és az arcába mered.

Az öreg Márton unokájára néz.

Szemében vész háborog, a nyomorúság, a beteg harc felzúdult szennyes tengerre. Körülnéz és egyetlen ölé tekintettel lebunkózza maga körül az embereket, a kubikot, az egész gaz és bitang életet.

Este kirázza a hideg, de nem szól, mert látja, hogy az unokája arcán barázdát mosott a könny.

Mire a Fiastyúk átkerül a keleti égboltra négy ásonyomnyit föl-talicskázna a partra. Aztán visszalopózkodnak és alsznak fölkelésig.

A második héten aztán már nem éreznek fáradságot. Néha fél kubikkal fölhordanak titokban éjszánkánként és úgy számolják, hogy így a tizenkét pengő meglesz. A hét utoljára árnyékká fogynak, azért mégis könnyűnek érzik magukat! Jóska úgy érzi, jobban bírja a munkát; Márton András is el-hagyta a köhögés és a vér most

már csendes szivárgással folydogál a tüdejéből.

Ezen a napon már nem dolgoznak. A pallér azt mondta: ebéd után fizet, azután áldomás lesz, holnap pedig mehetnek haza, az út elkészült.

Márton András tizenegy pengőt kap külön.

Estefelé megsimogatja Jóska kócos haját.

– Hát – mondja – tizenegy, ez aztán legyen a tied...!

A fiú szédül.

– Ennyi pénz bizonyosan elég lesz... – mondja.

Márton András köhint:

– Lehet, ha pedig még se...!

A talicskáját nézegeti és gyönyörködik benne.

– Jó tajicska... valódi szentesi tajicska, ez is a tied... – mondja és hangja remeg. – Engem már bizonyosan kiszolgált, hanem azért mégis csak öt pengő. Se több, se kevesebb. Ennyit megér... – teszi hozzá.

– Nem... nem! Ezt mégse! – tiltakozik a fiú.

Márton András a földet vizsgálja:

Este nem mennek az áldomásra. Márton András azt mondja hogy lefekszik, mert fáradt.

Jóska mellett ül.

Az élet már rég elköltözött belőle, a fia emléke, meg az unokája tartják még benne a lelket. Jóska tudja, hogy nagypapa szíve alatt egy széles folyó pihen és a közepe táján valahol a Don kanyarulatánál az egyik lövészárkban halott fia mosolyog rá.

Az éj zeng és az út mellett október ezüst harmatától ázik a mező.

Márton András lehunyt szemmel fekszik.

Jóska éjfél felé felül és megigazítja rajta a subát.

Márton András az unokája tekintetét keresi. Amikor megtalálja, megpihen benne.

– Jóska... tizenegy meg öt, tizenhat... A vásáron megveheted a csizmet, a nadrágot... meg könyveket is vegyél... – mondja és mosolyogva a fiú száját figyeli.

– Nagypapa... – suttogja Jóska és megragadja a kezét. – Nagypapa... Nagypapa...! – mondja szívzakadva még egyszer.

Hanem Márton András már nem felel.

Gábor Zoltán

Apám

a kölykeidért eladtad négyötöd életed, szilaj dalokat éneklő torkod is berekedt, fogaidat a szegénység tövig lerágta, nincs már isten se, hogy egyetlenyget megkoronázza. Nem kell senkinek eltorzult nevetésed, nem kell akarod, dörgő őszinteséged, pedig a bajban te Tizedik – igaznak odaálltal, ne legyen Szodoma, vihart, villámot hiteddel megaláztal.

Odaadtad a szíved: Lüktessen konokul varázsos-indulók ütemére, öltözzenek betonba, vasba álmaid, igyon veritékekből a föld vetése.

Odaadtad az arcod: Merész vonásokkal. teleszántották az évek, nyeltél döglesztő petróbüzt, keserűséget.

Vasalógózból kibukó tekinteted a hajnalok véresre cicomázták, igyekvésedben az inged is lerohadt, hagyta a kínok izmaid bemászák.

Odaadtad legszebbik korodat: szerelmed három fiadba beleölted – elbitangoltak téled valahányan, csak álls s a múlt bozótosa vacog mögötted.

Tudom apám, nem így akartad amikor fölkinálad e kornak sorsodat. Pókok és pozórók téled mit akarnak: Benned nem szüktül négy fal közé ez az ország, szerzés – hatalmas nem rontotta meg az öklöd, farizeusok hűséged hiába ostorozták, kufár-nép közül te mindig menekültél, tudom apám: Mozdulatod nem adta el a dolgát!

Téged a gondok maguknak kiszemeltek – látlak sietni az izgatott időben, keresztül áramló mezőn, megébredt földeken, ágak hajolnak utánad gyümölcsrel viselősen.

Már egyre több közöd lesz gyökérhez, rőghöz, barázdák kúsznak hozzád s a világon átvezetnek, még öltöznél varázsos ingbe, mennél hadakozni, de lassan felbomlanak benned a kontinensek!

Krecsmáry László

Ritmus

Te vagy az élet mozgatója a létezés örök rugója rügyek virágok kinyitója te vagy te nyers erő – ott vagy az óraketyegésben jelen vagy minden szívverésben fákat hajlító kaján szívverésben a piros arccal felkelő pufók Napban a hajnalokban lüktető csengő verssorokban reményt elsöprő viharokban

rekedt részeket énekében csöndes csecsemőgyógygésben igyekvő vonat-kattogásban fűre esőseppkopogásban benne vagy te a hóhullásban betegségben és gyógyulásban a madárhangú hegedűben ott lüktetsz minden zeneműben leányok forró nézésében kismamák nyugodt lépésében legelső vékony sírásunkban – és legutolsó sóhajunkban

Rózsa András

Az idő szorításában

Lassan térdre hull a tegnap megadja magát mást mit is tehet vére sem hull mégsincs halál nagyobb nagyobb kegyetlenebb mi van a tegnapok mögött mennyi bánás ölelés szegyen öröm hányan éltek az élet csöpp forgatagát magukkal határolt parányi körön s míg bódultak élvezték rogyásig a szédület édes révületét számadást tett-e valaki életből mennyi elég bronztallér-vörös a hajnali nap a tegnapok mint a Duna árja zúg mögöttünk szakadatlan tékozolt percek miriádja

ÚJ ÉLET PARK

MENYHÁRT JÓZSEF METSZETE

Az utca arca

HAT ÉVTIZED — A VÁLTOZÁSRÓL TANÚSKODJÉK EGY KÉP 1906-BÓL
ÉS BENCZE LÁSZLÓ FOTÓI 1968-BÓL

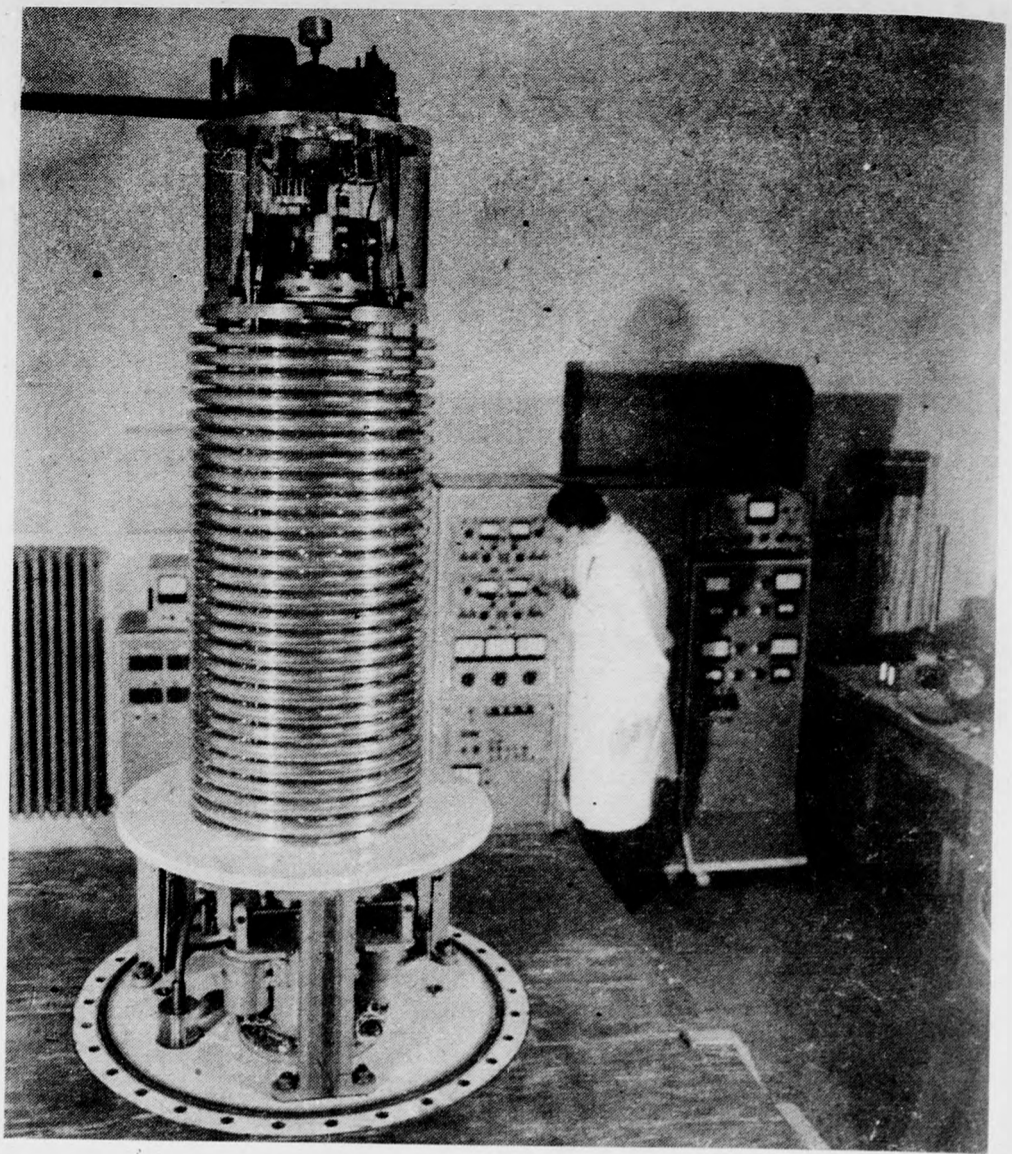

A debreceni főutca valamikor a nagyhídról volt nevezetes. Annak ma már az emlékéit is csak a múzeumban, levéltárban őrzik, és mert az ember gyorsan megszokja a jót, lassacskán arra se nagyon emlékszünk, hogy alig néhány évvel ezelőtt kis hidakon jártunk a főutcán — nem hosszába, hanem keresztül.

És még mennyi mindenre lehetne emlékezni! Ugye járnak még olyanok a debreceni utcákon — ha meglassúbbodott léptekkel is —, akik még látták a kistemplom tornyántúli sisakját? És ha megkérdezzük valamelyik idősebb lakójától a városnak, hogy miért becézik még ma is sokan Piac utcának a Vörös Hadsereg útját, meg tudják mutatni, hol is álltak hajdanán a debreceni kofák sátrai?

Ma már alig jut eszünkbe az is, hogy néhány évvel ezelőtt a járda mellett csörömpöltek a villamosok, azon sem lepődünk meg, ha egy kisgyerek a megdőccenő villamoson felkiált: most csuklik a csuklós — mind természetesnek, megszokottnak tűnik. Nem csak azt nehéz előkotorni az emlékezet mélyéről, hogy mi állt valamikor az Alföldi palota helyén, hanem azon is gondolkodnunk kell: hol is vásároltunk, amikor még nem magasodott a Hajdúsági Áruház impozáns épülete.

Hány generációt nevelt fel már ez a város? Hány szülő vezetett végig először tipegő gyereket ezen az utcán. Nagyon sokan. A város életében csak egymást követő mérföldkövek a nemzedékek váltásai — és mégis, itt a szemünk előtt, tanúskodásunk mellett milyen nagy lépésekkel halad előre a fejlődése. Igaz, sokszor türelmetlenkedünk, sokalltuk azt az időt is, amennyi alatt a főutca megújodott. De az Izvestyjija riportere azt jósolta meg, hogy az utókor számára emléktábla hirdeti majd ezt az eseményt, amilyen ritkán adódik egy város életében — és hihetjük, hogy igaza lesz. Vitatkoztunk, hol bosszúsággal, hol aggodalommal néztük a munkákat — s most a tavaszi vásárnap délutánokon sétálgatás közben meg-megállunk, figyeljük a lánzsájukkal egyre magasabbra dőfő tulipánleveleket, s várjuk, hogy mikor emelik fel szomorúság arcukat az árvácskák. És ha le száll az esti sötétség, nem gyorsítjuk meg a lépéseinket. Nézzük a gyöngyszemekként kapcsolódó fényeket, s az esti nyugalomban egy-egy percere febréved előttünk: fog ez az utca még a mi életünkben is új vonásokat várni saját arcára — a mi kedvünkért, a mi munkánk nyomán. (n)

Az ATOMKI kis atomgyorsító modellje

5 millió voltos atomgyorsító Debrecenben

— BESZÉLGETÉS DR. SZALAY SÁNDOR
KOSSUTH-DÍJAS AKADÉMIKUSSAL —

Korunk egyik leggyorsabban fejlődő tudományága az atommagkutatás, amelyre a fejlettebb országok nemzeti jövedelmük számottevő hányadát költik. Magyarországon két intézetben folyik atommagkutatás: Budapesten a Központi Fizikai Kutatóintézetben és Debrecenben a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutatási Intézetében (ATOMKI).

Meglátogattuk Debrecenben az ATOMKI-t és az ottani munkáról tájékoztatást kértünk az intézet igazgatójától, dr. Szalay Sándor Kossuth-díjas akadémikustól.

— Az ATOMKI viszonylag szerény méretű és csupán 130 fős létszámmal dolgozó intézet — mondotta. — Már régen szeretnénk volna egy 5 millió voltos elektrosztatikus típusú atomgyorsítót építeni. Ötéves tervünkben most kaptunk rá beruházási fedezetet és jelenleg a fejlesztési munkáknál tartunk.

— A Van de Graaff típusú atomgyorsítón már több mint egy évtizede végzünk eredményes kutatómunkát a maximálisan elérhető 2 millió volt erejéig. Rengeteg tapasztalatot szereztünk és a berendezés nagy szerepet játszott az egyetemi fizikusok képzésében. Ez a berendezés egy terem közepén, a mennyezetre felfüggesztett gömbön állította elő a két millió volt feszültséget. Hogy az 5 millió voltot üzembiztosan tudjuk kezelni, a gyorsítót egy nyomásálló acéltartályban kell elhelyeznünk, amelyben csaknem 20 atmoszféra nyomású gáz biztosítja a szigetelést az elektromos átütés ellen.

— Külföldi tapasztalatok alapján építettünk egy tartály (tank) típusú gyorsítót. A gyorsító modelljének felépítése során is jelentkeztek már azok a technikai nehézségek, amelyek a nagy generátornál fokozottabban várhatók. Az egyik legnagyobb probléma a nagyfeszültséget kibíró gyorsító cső elkészítése. A kerámiai anyagok — például a porcelán — erre a célra nem a leg-

tökéletesebbek, de szerencsére a Karcagi Üvegyár egyik üvegfélsége kiválóan bizonyult. A kis generátor modelljét a tudományos vizsgálatok szolgálatába állítottuk: mesterséges atommag átalakítási folyamatokban vizsgáljuk az atommag finomabb szerkezeti tulajdonságait.

— Közben dolgozunk a nagy generátor fejlesztésén, amelyet 3 méter átmérőjű, körülbelül 9 méter magas acéltartályban helyezünk el. Ez igen nehéz technikai feladat, amelynek megoldásán dr. Koltay Ede a fizikai tudományok kandidátusa vezetésével, gyorsító osztályunk dolgozik. Ha a generátor minden tekintetben beváltja a hozzá fűzött reményeket, akkor a hazai atommagkutatás jelentős mértékben előrelép, — mondotta befejezősül dr. Szalay Sándor akadémikus.

Halácsi Dezső

40 000 forint az élenjáróknak

A Hajdú-Bihar Megyei Tanácsi Építőipari Vállalatnál — az építőipari jellegnek megfelelően — a napokban került sor a jubileumi munkaverseny értékelésére. Az értékelésnél a termelékenység és az eredményterv teljesítését, a szerződéses határidők megtartását,

a balesetmentes munkavégzést vették figyelembe. Az értékelés szerint a 4. számú építészvezetőség és a villanszerelő részleg dolgozói teljesítették legjobban a feltételeket. A munkaverseny győztesének jutalmazására létrehozott alappól összesen 40 000 forintot osztanak szét.

Babakarn
Debrecen

Március 31-én re
debreceni Úttörőhá
mányos babakarne
száz kisdobos mutat
sebb babáját, s ne
hanem fiúk is volta
legszebb babák tula
mat kaptak, de a tö
demes volt az úttör
hiszen a részvétel j
egy csoki volt.

A képen: Ferencik
azoknak a fiúknak,
dolják, a baba nemo
való.

Egy

Nemrég járta be a
tasztkusan hangzó
Guyana 1956-ban kibő
nú, egycetes bélyeg
egyeden példányban
ezel dollárért cserél

KK

Gya

VIZSZINTES: 1. Sorr
lyen. 4. Szovjet terve
Győrött ez az üzem. 10
helyen az idén fejze
üzemnek az építése. 1
(-). 13. Félig — férfin
ban is társ marad. 16.
damentum. 19. Vámaju
helyen hibátlan (két
igen. 24. Ilyen könyv is
tanítsd! 29. Birka régi
zsi-szigetekhez tartozik.
(-). 33. A főváros egy
rezenatív épülete. 34.
más. 36. Szófas állat.
visszatérő egycetes. 39.
sziget. 40. Latin -tól.
Itt adtak át 1967 novem
szintes, 450 ágyas kórhá
48. Női név. 50. Csendbe
52. Fűtőkös, vastag bot.
Folyó. 56. Szófas állat.
dent elad — helytelen.
61. Névelős háziállat. 5
64. Kimondott mássalhat
tül. 67. Bövül, tőrfogat
Állat (-). 70. Vonatpály
73. Fűves terület után
dóság (két szó). 75. Epp
méretű egyházi temáju
Kaliforniai település.
80. Gépkocsikormány.
vár a... 84. NA.

1	2	3		
12				
17			18	
23			24	
			29	
		33		
35		36		
40	41		42	
46		47		48
52			53	
57				
		61		
65	66		67	
71		72		73
76			77	
80				81

Babakarnevál Debrecenben

Március 31-én rendezték meg a debreceni Úttörőházban a hagyományos babakarnevált. Csaknem száz kisdobos mutatta be legkedvesebb babáját, s nemesak lányok, hanem fiúk is voltak köztük. A legszebb babák tulajdonosai jutalmat kaptak, de a többieknek is érdemes volt az úttörőházba menni, hiszen a részvétel jutalma is egy-egy csoki volt.

A képen: Ferencik Zoli is egyike azoknak a fiúknak, akik úgy gondolják, a baba nemesak lányoknak való.

Egy bélyeg: 560 ezer dollár

Nemrég járta be a világsajtót a fantasztikus hangzó hír, hogy Brit-Guyana 1956-ban kibocsátott piros színű, egycentes bélyegét, amely csak egyetlen példányban maradt meg, 560 ezer dollárért cserélt gazdát. A világ

legritkább bélyegét az utóbbi időben egy New York-i és egy londoni kiállításán tűz- és bombabiztos vitrinben elhelyezve bemutatták, és jobban vigyáztak rá, mint a Louvre-ban a Mona Lisára.

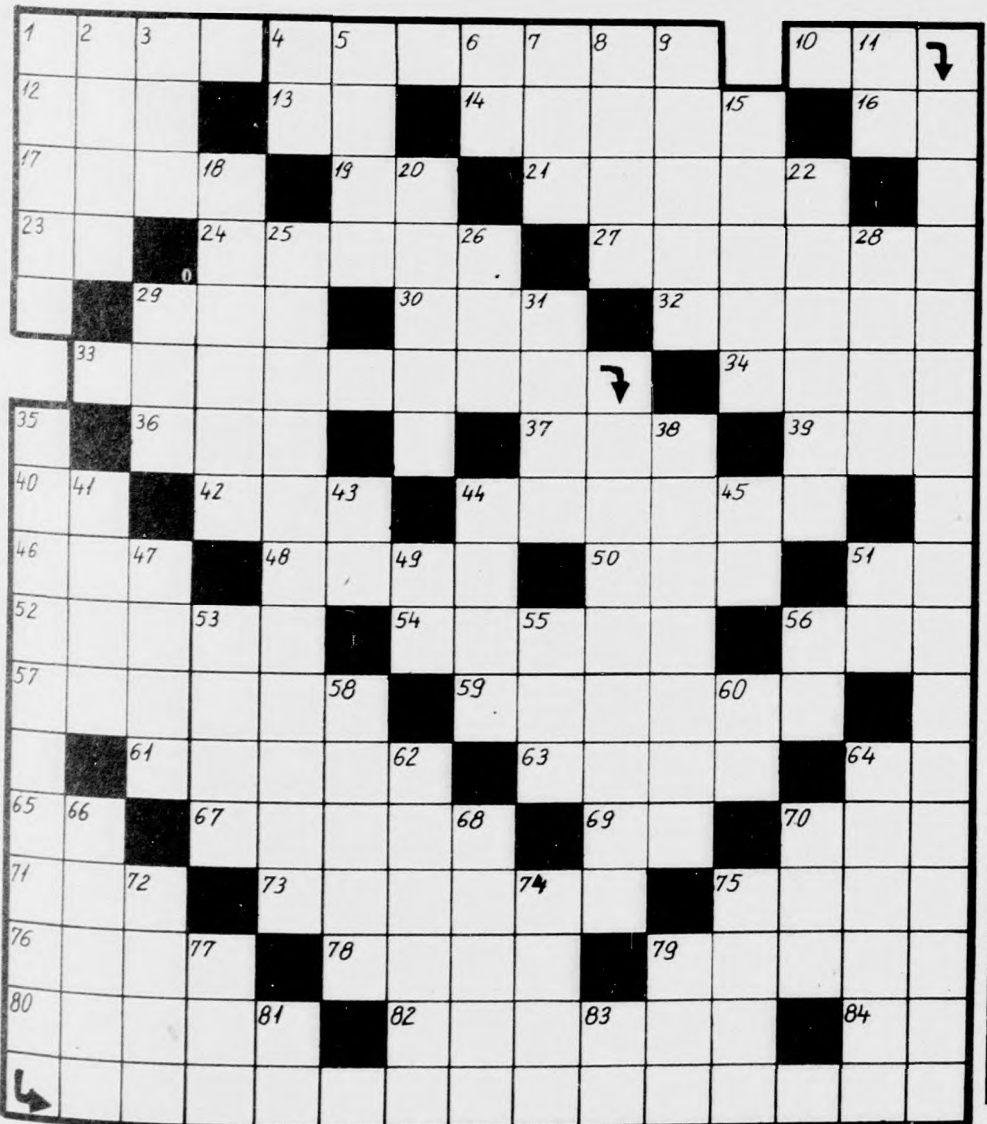
Keresztrejtvény

Gyarapodó hazánk

VÍZSZINTES: 1. Sorrendben a fő helyen. 4. Szovjet tervek alapján épült Győrött ez az üzem. 10. Hódmezővásárhelyen az idén fejeződik be ennek az üzemnek az építése. 12. Höemelkedés (-). 13. Fél év - férfinev. 14. Aki a fudban is társ marad. 16. Rokon. 17. Fundamentum. 19. Vágófűtő. 21. Azon a helyen hibátlan (két szó). 23. Orosz igen. 24. Ilyen könyv is van. 27. Októsi tanítási. 29. Birka régesben. 30. A Fidszi-szigetekhez tartozik. 32. Károkózi (-). 33. A főváros egyik legújabb reprezentatív épülete. 34. Ctszakasz, állomás. 36. Szürös állat. 37. Önmagába visszatérő egyenes. 39. Csendes-óceáni sziget. 40. Latin -101, -101. 42. LYE. 44. Itt adták át 1967 novemberében egy tízszintes, 450 ágyas kórházat. 46. Szakma. 48. Női név. 50. Csendben mond. 51. EC. 52. Flutykos, vastag bot - hiányosan. 54. Folyó. 56. Szófaj. 57. Csapata. 59. Mindent elad - helytelen szóhasználat. 61. Névelős háziállat. 63. Fát nemestől. 64. Kimondott méssalhangzó. 65. Keresztül. 67. Büvöl. 70. Vonatpálya. 71. Magamra. 73. Füves terület után fizetendő járandóság (két szó). 75. Eppen hogy. 76. Kis méretű egyházi temető festmény. 78. Kaliforniai település. 79. Értékes fém. 80. Gépkocsikormány. 82. Várakozik, vár a... 84. NA.

FÜGGŐLEGES: 1. Árút értékesítő. 2. Kettőzött énekhang. 3. Fél év - szavak. 4. Csapadék (-). 5. Rézsése az eseménynek. 6. GB. 7. Japán város. 8. Kárt okozó (-). 9. Község Szerencs közelében. 11. Hang nélkül alvó. 15. Erre játszik a löversenyen. 18. Nagyon örül, szinte táncra. 19. Vágtató lyukak a jégen. 22. A magasról leeső labda „tezi”. 25. Debreceni üzem. 26. Nem nagy. 28. Az Indusba ömlő folyó. 29. UUS. 31. Azalekállatka. 35. Somogy megyében ez az üzemmel honosodik meg az erősáramú ipar. 38. Folyó Argentínában. 41. Fizetés. 43. Fél év. 44. Vég nélküli érdekszövetség, csoport. 45. Ezüst vegyjele. 47. Evének száma. 49. Ilyen lap is van. 51. Tízet fog, lángol. 53. Takaros, csinos. 55. Csatorna. 56. Szovjet repülőgép betűjele. 58. Idegen férfinév. 60. UO. 62. Keress! 64. Fenékgürt. 66. Összeállít, hevenyészé épít. 68. Sík terület. 70. SLA. 72. Lágy hang. 74. Vég nélküli - géppel apróra vág. 75. Névelős szög. 77. NAA. 79. Beérett női név. 81. NM. 83. A fa része.

BEKÜLDENDŐ április 14-ig a vízszintes 4., 10., 33., 44., valamint a függőleges 25. és 35. számú sorok megfajtése.

TV

CSÜTÖRTÖK

BUDAPEST

8.58 Műsorismertetés. 9.00 Údvízlet barátainktól. Követítés Moszkvából. Felvételről. 9.30 Csak gyerekeknek! NDK-beli bábfilm. 10.30 Zsebtévé. 11.00 Hűség a néphez, hűség a párhoz. Közvetítés a budapesti fiatalok ünnepélyes fogadalmatételéről. 15.53 Műsorismertetés. 15.55 Györi Vasas ETO-Vasas bajnoki labdarúgó-mérkőzés közvetítése Győrből. Szünetben: A Magyar Hirdető műsora. 17.50 A koppanyi aga testamentuma. Tévéfilm. 19.20 Kéltészet. „Jövőnkbe vésett dátum.” 19.40 Esti mese. 19.55 Szünet. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Bözi és a többiek. Tévéjáték. 21.30 A Mojszejev-egyettes műsora. 22.35 Tv-híradó - 2. kiadás.

POZSONY

16.20 Filmhíradó. 17.30 Spartau Brno ZJS-Siementhal Milan. Férfi kosárlabda. 19.40 Magyarországi képeslapok. 20.05 Neogyven gazfiké az éjrtatlan. A prágai Burian Színház előadása, felvételről.

BUKAREST

16.30 Gyerekeknek. Film. 17.00 Napirenden a termelés és a munka tudományos megszervezése. 17.30 Német nyelvtanfolyam. 10. lecke. 18.00 Látkép. 18.10 Előadás a román nyelvről. 18.30 A tv esti híradója. 18.50 Időjárás-jelentés és hírdetése. 19.00 Filmsorozat: A vikings (I. rész). 19.30 Riport 68. 19.50 Tudományos adás. 20.30 Telegébusz - földrajzi utazás Svédországban. 20.50 Kis stúdió: Branislav Nusic: Az analfabéta. 21.20 Giottótól Brancusi (bevezető ciklus). 21.45 A tv éjszakai híradója.

PÉNTEK

BUDAPEST

17.58 Műsorismertetés. 18.00 Hírek. 18.05 Az orvosi gondolkodás története. IV. 18.35 Gyere. pajtás, énekelni! Daltanítás. 18.50 Köszöntő. Szabó Pált 75. születésnapján Doboz Imre közséni. 19.10 A „Ma” képzőművészeti kiállítása. Emlékműsor. 19.25 Esti mese. 19.35 Azonos szándékkal. Riportfilm a szövetkezetek együttműködéséről. 19.55 Szünet. 20.00 Tv-híradó. 20.20 A haza hí fia. Magyarul beszélő szovjet dokumentumfilm. 21.35 Tíz éves a BM Duna Művészegyüttes. Látogatás az együttes színházában. 22.10 Tv-híradó - 2. kiadás.

POZSONY

15.00 Röplabdabajnokság a Bratislava felszabadulási kupáért. 17.00 Intersport. 20.10 A szelíd nő. Tv-film. 22.00 San Romeo. 1968. Dalfesztivál képfelvételről.

BUKAREST

16.30 Legkisebkeknek: Fafaragók. 17.00 Turisztikai adás. 17.20 Jelentés a köztűri forgalomról. 17.30 Orosz nyelvtanfolyam. 10. lecke. 18.00 Fiatalok, ifjúság. Albatrosz. 18.30 A tv esti híradója. 18.50 Időjárás-jelentés és hírdetése. 19.00 Zenei stúdió: Zenekultúra az idők folyamán. 19.40 Szakmai tíkok. 20.00 Reflektor. 20.15 Szovjet tudományos, fantasztikus film. 22.00 A tv éjszakai híradója.

A NYIREGYHÁZI RÁDIÓ MÜSORA

CSÜTÖRTÖK

18.00-19.00 Két megye ünnepi eseménnyel - Indulok - Az Ungvári Rádió ajándékmsóra - Kárpántúli kórusok.

PÉNTEK

18.00-19.00 Hírek, események két megyéből - Les Paul gitározik - Orvosi tanácsok - Ipari tevékenység vagy spekuláció? - Lemezválogatás közben - Sport.

HÍREK

„Egy ismeretlen nő volt”

Ceruzával írt kusza sorok szántották végig a papírt, ilyenekkel szokták írni a legszomorúbb panaszleveleket. S aki írta, valóban idős, beteg asszony. Orvostól ment éppen hazafelé, közben tért be a Rákóczi utcai tejboltba. Bevásárolt, hazament, s rövid idő múlva nagyon csodálkozott, vajon ki zörgött rá az ajtót. Egy ismeretlen hölgy volt, a tejbolt dolgozója. Kezében a néni táskája, benne összes iratai, és összes vagyona, kerek 750 forint. Hiába, a korral jár a feledékenység, ottbajta az írtelben a pulton.

Nem nagy dolog, az ember legszívesebben azt mondja rá: így kellene mindkét tenni, így lenne természetes. Hogy mégis szólók róla, annak az a néhány sor az oka, amit a néni a levele végére írt. Ha mindenki ilyen lenne, mint a számára ismeretlen nő, ha senki sem sajnálná a fáradságot, hogy akkora gondtól szabadítsa meg egy magányos, beteg asszonyt, sokkal szebb lenne a világ, s talán a háborútól sem kellene rettegni sehol.

Messzeemenő következtetések, egy kicsit túlzott is. De ha a világébe nem is csak ennyin múlik, egy ember öröme mindig megér néhány lépést, ami az írtelől a néni lakásáig vezet. (n)

Várható időjárás esütörtökön estig: Felhőátvonulások, fűtő esőkkel, záporokkal, néhány helyen zivatarokkal. Tovább erősödő déli, délnyugati, majd északnyugati, északra forduló és helyenként viharossá fokozódó szél. A hőmérséklet csökken. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet általában 10-15 fok között, északnyugaton néhány fokkal 10 fok alatt. (MTI)

150 000 NÉGYZETMÉTER park van Debrecen III. kerületében. Ebből a belterjesen kezelt parkfelület csaknem száz ezer négyzetméter nagyságú. Egyedül a Doboz lakótelepen az elmúlt évben több mint 24 000 négyzetméter területen készítették új parkot.

ARAMSZÜNET lesz április 5-én 8 órától 16 óráig Debrecenben a Kossuth utca páratlan oldalán a 33. számú végig, a Kandia utcán a Zöldfa utcától a Kossuth utcáig; április 7-én 6 órától 14 óráig a Hajnal utcán az Attila től az Április 4. utcáig, az Április 4. utcán a Hajnal utcától a vasúti sínig, a Keresztgyeget utca páros oldalán az Április 4. utcától a Munkácsy utcáig, az Alkotmány, Csengő, Keszthelyi utcán, a Pavilon lakótelepén és a szövedében; április 8-án 8 órától 15 óráig a Munkácsy, Arad, Szatmár, Ungvár, Bartha István, Beresényi utcán az 59. számú utca Meteor mozijáig; április 9-én 7 órától 16 óráig a Háman Kató utca mindkét oldalán a Dozza György utcától a MEDICOR-ig, a Böszörményi út páros oldalán a Hősök utcájától a mentelepig, a Böszörményi út páratlan oldalán a Háman Kató utcától az Orsova utcáig, a Honvédtető utcán a 35. számú végig, a Hősök utcáján, a Katona József utcán, a Jerkó utcán a 35. számú, a Lehel, Fáy András utcán, a Domokos Lajos utcán a 21. számú végig, a Sina Miklós utcán a 14. számú végig, a Babis, Kosztolányi, Akadémia utcán a 12. számú végig, a Gulyás, Kiss Sámuel utcán, a Böszörményi úton a 96. számú a 100. számig.

MEGINDULT A SZEMÉLYHÁJÓ-FORGALOM a Tiszán. A harmadik kisebb tiszai árhullám levonulása után április 1-én ismét megindult a személyhajó-forgalom a Tiszán. Az első személyhajó - a Délibáb gőzös - Tiszaburáról érkezett a szolnoki kikötőbe.

8 ÉS FÉL KILOMÉTER új járda. Debrecen II. kerületében az elmúlt évben 8 és fél kilométer hosszúságban építettek új járdát, illetve újították fel a régi járdákat. A lakosság és munkához 243 000 forint értékű társadalmi munkával járult hozzá.

SZÉLESÍTÉSI TEVÉKENYSÉGET a Bányászati Kutatóintézet, amely korábban szinte kizárólag a szénbányászat kutatóintézménye volt. Az intézet az eddigieknél jóval nagyobb arányú segítséget kíván nyújtani az érc-, a kő- és a kavicbányászat, a szénhidrogén-termelés, a vízkutatás és a legkülönbözőbb mélyépítési munkák tisztázatlan kérdéseinek megoldásához is.

ÜTLEZÁRÁS Debrecenben. A Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Atommagkutató Intézetének közleménye szerint április 17-től lezárják az átmenő forgalom elől az Andaházi utcának a Tanácsköztársaság útjától a Poroszlay útig terjedő szakaszát, mivel építési munkák kezdődnek. A gyalogosforgalom továbbra is zavartalan lesz.

NINCS BONTÁSI LEHETŐSÉG. A Debrecen Városi Tanács V. B. tervosztálya ezúton értesíti az érdekelteket, hogy 1968. evre nem tud bontandó épületeket biztosítani, és ilyen irányú kérelmeket már nem fogad el.

OLVASÓINKHOZ! A Hajdú-Bihari Napló legközelebbi száma szombaton reggel jelenik meg. Ekkor közöljük heti rádió- és televízióműsorunkat is.

TISZACSEGE KÖZSÉGBEN az országos állat- és kirakodóvásár 1968. április 22-én lesz megtartva.

EGYEK KÖZSÉG TANÁCSA V. B. közli, hogy a tervezett országos állat- és kirakodóvásár 1968. április 10-15-e helyett, április 8-án lesz megtartva.

A csapókereti kertészeti szakkör első házikerti gyakorlati foglalkozását április 5-én, pénteken délután 4 órai kezdettel tartja. A foglalkozást Balogh Zoltán szakértő irányítja. „A szőlő szak-szerű metszése, lugaskialakítás, időszertű növényvédelem” címmel. Gyülekezés 4 órakor a pártház helyiségében.

ÜTLEZÁRÁS. A debreceni Maróthi György utcát április 5-től április 20-ig lezárják az átmenő forgalom elől a földérveték építése miatt. Ez idő alatt a egyútemű zavaróknak közlekedniük nem lehet. A célúvart végző járművek behajthatnak a Maróthi György utcába.

„ISMERKEDJÜNK LENGYELORSZÁG TAJAIVAL” címmel rendezik meg pénteken, 5-én este 7 órakor az MTESZ Kossuth utca 8. szám alatti helyiségében az Autóklub debreceni csoportjának szakos klubestjét. A filmvetítés nélkül előadást a lengyel ORBIS budapesti tájékoztatói irodájának vezetője, dr. Mieczyslaw Rymar tartja.

A Magyar Néphadsereg „Ki mit tud?” vetélkedőjének döntőjét április 5-én, pénteken este 7 órai kezdettel rendezik meg a debreceni Bartók Teremben. A vetélkedőn a helyi bemutatók és előadók legjobb művészeti csoportjai és szólistái mutatják be műsorukat.

Gyermektragédia Sámsonban

Tűz áldozata lett egy kisfiú

Szörnyű gyermektragédia történt kedden délután Hajdúsámsonban. Nap utca 7. szám alatt Pásztor Zsigmond lakásának konyhájában játszott unokája, az öt éves Székelyhidai Gábor. A kisfiú kiment az udvarra, és néhány perc múlva a nagyszülőök azt látták, hogy egy nádtörzs baromfiól. A tűz oltása közben találták meg az öt éves kisfiút az ól padlásán, de már nem élt, a tűz áldozata lett.

A vizsgálat eddigi adatai szerint feltehetően a kis gyerek gyújtotta magára az ól. A felelősség megállapítására a vizsgálat folyik.

HÉT MILLIÓ FORINT hitel. A debreceni járás lakóinak az elmúlt év végén 32 millió forintjuk volt takarékbetétben. Az OTP tavaly é járás lakóinak 4 750 000 forint mezőgazdasági hitelt és 2 290 000 forint személyi kölcsönt adott.

SZÍNHÁZ

Ma 7-kor Cirkuszhercegnő, bérletsszűnet. Pénteken 7-kor Megtört szívek háza, Megyeri bérlet. Szombaton 7-kor Cirkuszhercegnő, bérletsszűnet.

ELŐADÁSOK A HUNGARIA KAMARASZÍNHÁZBAN

Ma 3-kor Isten veled, édes Piroskám! 7-kor Isten veled, édes Piroskám! Pénteken 7-kor Isten veled, édes Piroskám! Szombaton 7-kor Isten veled, édes Piroskám! Vasárnap 3-kor Isten veled, édes Piroskám! 7-kor Isten veled, édes Piroskám! SZELVENYBERLETEK BEVÁLTHATOK!

MOZI

VIG DU. ma 3/4, 6, 1/9. HORVATH ARPÁD MŰVELŐDESI OTTHON (CSAPÓKERT) péntek 7 Hosszú az út Gibraltáig, francia film. VIG DU. péntek 3/4, 6, 1/9. KLINIKA ma és péntek 3/4, 6, 1/9. LABOR ÖRÜLJE, francia filmvígjáték. APOLLÓ DE. ma és péntek 3/4, 6, 1/9. METEOR ma és péntek 3/4, 6, 1/9. APOLLÓ DU. ma és péntek 3/4, 6, 1/9. HÁBORÚ ÉS BÉKE III. rész, színes szovjet film. MŰVESZ ma 3, 1/2 és 8 Budapesti tavasz, magyar film, pénteken: ORSZÁGOS PREMIER ELŐTT 3. 1/6 és 8 órakor Azok a csodálatos férfiak, színes, amerikai filmvígjáték.

Márkus Albertné: „Jó szervezéssel többet lehet elérni”

Kecsedi Istvánné: „Egész napos üzemorvosra lenne szükség”

Pozsonyi Lászlóné: „A gyáregység önállóságával törődni kell”

Katona Józsefné: „Az árváltozásról mindenkinek jó a véleménye”

Újvárosi Endréné: „Nem csökkent a keresetem, az órabérem”

Hadházi Barnáné: „A három műszak nem gazdaságos”

Hátha...

Csütörtökön délelőtt, Csapó utcai lottózó. Kint verőfényes tavaszi nap, bent hűvös komorság. A pénztárhoz tartok megvenni az e heti. Talán most sikerül. Két tenyérnyi helyet szorítok magamnak, majd beírom: egy, tizenkilenc, negyven, ötvenhárom, nyolcvanöt.

Fél tizenkettő. Csúcsidő van. Az emberek egymásnak adják a tollat, a pénztár előtt hosszú sor gyűzők. Az emberek közé ülök, figyelem őket. Sokfélék. Hivatainok (gallérja fel-fel gyűrődik), falusi néni (az új fazék épp a legnagyobb útban van), tanító (kéék dolgozatfüzet, van harminc), diákok, pattogót áruló kislány (piros az arca). Öregek, fiatalok. Kis cedulákkal, öt számmal, hetek óta vezetett füzetekkel, sportfogadással. Egy- és többlottósok. Nyugodtak és megszállottak. Alkalmi ismeretséget is köntösek: mikor, mennyivel, mennyit nyert? Háromnegyed tizenkettő.

Még tizenöt perc, addig sok lottót lehet eladni, és talán épp köztük lesz az ötös: mostanában úgyis majdnem hetente van.

Meglepődöm: nem mindenki lottóról és a bűvös kétfőtől beszél itt, hanem szó esik munkahelyről, családról, időjárásról. Munkapadnál, íróasztalnál, egy pohár bor mellett beszélgetnek így az emberek. Elmerengenek egy kicsit, sűtkéreznek Fortuna asszony esetleges szerencsesugarairól.

Hetente több mint hatmillió szelvényt töltenek ki. Miért? Pénzhez többrevágásból, elégedetlenségéből, kapzsiságból? Nem tudnak megélni a munkaegységéből, a szakmunkási vagy segédmunkási fizetésből? Nem erről van szó. Csak játszanak, kicsit álmodoznak, terveznek, mosolyognak, legyintenek. Játshi kedv- és időtöltés. Kibámolnak egy kicsit az ablakon, ujjuk dobol, kétszer is megnézik, nem tévedtek-e valahol. Az egyik: átöleli kislánya vállát, szemé viszsaszalad a végtelenből, csak kis bizsergés marad benne pétékig. Hátha... Óvatosan behelyezi a ládába, még meg is ütogeti, hogy a sarka se látszon ki. Kint az utcán már minden a régi, s mikor felszáll a villamosra, már nem törődik vele.

Tizenkettő. Pörgekalapos, tréfás szemű emberke a ládából zöld zsákba helyezi a sárga szelvényeket, mosolyog kicsit, megvár néhány későnjövőt és mielőtt elvonulna, mosolygós tenyerébe helyezem én is a szerencsém.

Utolsónak hagyom el a termet. Huszonhárom óra múlva megtudom, hogy nyertem-e. Hátha...

Rácz Péter

Eredményes az előszállítás

Debrecen-Vásártér állomás sok vállalattal tart kapcsolatot a vasúti szállítást illetően. Az állomás vezetői a reform szellemében cselekedtek, amikor elhatározták: előszállításra szervezik be a vállalatokat: a kocsihasználat érdekében is előre hoznak olyan szállításokat, melyek feltételei már biztosítva vannak. A vállalatokkal folytatott tárgyalások eredményesek voltak, s az állomás már március 20-án teljesítette I. negyedéves tervét, 30 500 tonnára — írja tudósítónk, Czeglédi Sándor.

Az előszállításokkal a kocsihasználati terv teljesítése is jól alakult: 15,8 tonna helyett 16,8 tonnára. Ez ösztönözte a Vásártér állomás dolgozóit újabb vállalásra. Elhatározták, hogy a fél év hátralévő időszakában kocsihasználati tervüket 0,1 tonnával túlteljesítik, s ezzel az igazgatóságok egymás közötti versenyében is segítik a jó eredmény elérését.

Márkus Béla: „Sokan úgy vélik, hogy becsapódtak”

Mi a munkások véleménye?

BESZÉLGETÉS DOHÁNYGYÁRI ASSZONYOKKAL

Van munkájuk, bőven is akad dolguk az országos nagyvállalat, a Magyar Dohányipar debreceni gyáregysége dolgozóinak. Tavaly felemelt tervvel 8,2 milliárd cigarettát készítettek a Debreceni Dohánygyár asszonyai. Az idén az a feladatuk, hogy 9,4 milliárd cigarettát gyártsanak. Hatalmas tömeg ez! Itt készül a Kossuth, a Terv, a Munkás cigaretták, mindenféle pipadohány, és itt van az országos nagyvállalat nikotinyártó üzem.

Bírnák a munkát? Milyenek tartják az idejüket, azzal együtt, hogy a megnövekedett tervet 44 órás munkahéttel — kéthetenként még egy szabadnappal — teljesítik? Ilyen kérdésekről beszélgettünk az új üzemépületben. Vendégünk volt a gyári asszonyok közül Basa Imre, a Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei Tanácsának titkára és Márkus Béla, a gyáregység igazgatója. A beszélgetés során érdekes véleményeket hallottunk.

— Mi a véleményük a 44 órás munkahétről?
Újvárosi Endréné:
— Elég régóta dolgozom a gyárban. Talán ezért van, hogy többféle munkakört is ellátok. Mikor kire van szükség, ki lett hirtelen beteg. Ennek ellenére nekem a 44 órás munkahéttel nem csökkent a keresetem, az órabérem.

Márkus Albertné:
— Egy kerek negyedév telt el itt az üzemben a reform indulása óta. Ez a negyedév nekünk igen-igen jót hozott. A férjemmel együtt dolgozunk a gyárban, együtt töltjük a kéthetenkénti szabad szombatot. Ha majd a többi gyárban is bevezetik a 44 órás munkahéttel — és remélem, tudom, ez így lesz nem sokára —, akkor majd ott is látni fogjuk, jó szervezéssel többet lehet elérni a műszakban és ugyanígy több lehet a borítékban is — kevesebb munkaidővel.
Kötetlen volt a beszélgetés. Valaki most is közbeszólt:
— A szabadnap nagyon jó, de a szabadság! Kérem, azzal van egy kis hiba.

Márkus Béla igazgató:
— Az a baj, sokan úgy vélik, becsapódtak, kevesebb lesz a sza-

badságuk. Nem lesz kevesebb, illetve, hát ha nem 48, hanem 44 órás a munkahét, akkor természetesen kevesebbet dolgozunk. Tehát nem lehet több a szabadság. Így is 26 napot kapunk egy évben, az eddigi szabadnapokon túl. A csökkenés pedig olyan, hogy például aki 16 vagy ennél több napi szabadságot kap, annak most két nappal csökken a szabadsága, vagyis két szabadnap is közbeesik. De mondom, ugyanakkor évente még 26 nap szabadot kapunk. Látnivaló, melyik a jobb. Egyébként még a héten megbeszéltem a munkaügyi osztállyal, és mindenki pontosan megkapja, mennyi szabadság jár neki. Ezzel mindenki egyetértett.

Katona Józsefné:
— Azt hiszem, az egyik legrégebbi szakszervezeti bizalmi vagyok az üzemben. Magam is látom, mi változás történt itt nálunk, kezdve azon, hogy ezt az új üzemépületet is nemrég építették. Az árváltozásról nálunk a csoportban mindenkinek jó a véleménye. Ez nekünk egyelőre csak jót hozott. A 44 órás munkahét előnyét szerintem minden családjánya kedvezően érzi. Nekem meg külön is jó, három kisunokám van, többet lehetek velük. És a keresetünket tényleg nem érintette az, hogy kevesebbet dolgozunk. Kevesebbet, de jobban, ésszerűbben. Így aztán csak azt mondhatom, ez nagyon jó intézkedés volt.

Kecsedi Istvánné:
— Mint vöröskeresztes titkár, elsősorban egészségügyi dolgokról beszélnek. Hiszen az is az induláshoz tartozik. Szerintem egész napos üzemorvosra lenne szükség. Majd ezer ember dolgozik itt, többségben nők. A szakrendelések időpontja sem jó, a műszakosoknak nem nagyon felel meg.
Zsilák Józsefné:
— Ha már a problémáknál tartunk: mi magunk is versenyzünk. Most, az ünnep, április 4. tiszteletére külön vállalat is tettünk. Csak az a baj, ritkán értékelik a versenyt.

Hadházi Barnáné szb-titkár:
— Az asszonyok három műszakban dolgoznak. Ez kimutathatóan

nem gazdaságos. Az éjszakai műszakot vállaljuk — mit is tehetnénk mást? —, de a dolgozók érdekeit meg a gazdaságosságát tekintve is kellene tenni valamit. A kollektív szerződés gyáregységi függelékét elkészítettük, megbeszeltük az asszonyokkal, de máris látnivaló, változtatni kell egy-két pontján. A tapasztalat, az idő azt mutatja, előre nem láthatunk mindent pontosan. Hogy az asszonyok munkakedvével nincs probléma, azt mutatja, hogy a versenyben 56 szocialista brigádunk vesz részt.

Elmondta aztán olyan gondot is az asszonyok, hogy például a régi, gyakorlott szakmunkások közül néhány máshová ment el: jobb kereseti lehetőséget reméltek. Helyettük viszont még többet vettek fel. Az egyéb — a munkahelyen kívül eső, ám számukra lényeges — problémák között szerepelt, hogy a kofák kora reggel felvásárolják a szép árut a piacon, és a munkásszónokok már csak felárulhatnak meg. Baj van a hűskészítőkkel, több a zsír benne, meg általában a zsiros áru, mint amennyi lehetne. A Szabadság telepiek dícsérték az élelmiszerüzletet, mert így nem kell a városba járniuk vásárolni, a Kishelyesi út környékén lakók viszont panaszkodtak, nincs MÉK-üzlet a környékben. Remélhető, a Debrecen Városi Tanács vezetői figyelemmel kísérik az ilyen panaszokat, és tesznek is valamit a panaszforrások csökkentése, illetve megszüntetése érdekében.

Basa Imre néhány problémára válaszolva elmondta, a gazdaságirányítási rendszer reformjának indulása jó tapasztalatokat hozott. A 44 órás munkahéttel is adva voltak a feltételei. A többi vállalat is csak így alkalmazhatja, ha megfelelő feltételeket teremt. Ezzel kapcsolatban megemlítette, igen fontos, hogy a műszaki feltételek mellett, azokkal együtt az emberi feltételekre nagy gondot fordítsanak: a fegyelem, a munkaszervezési feltételek egyenrangúak a többivel. A bérélemelés lehetőségeivel jól éltek a gyárban, a kétszázalékos emelés meg is történt. Nyilván ez is közrejátszik, hogy a dohánygyári asszonyok jól indultak a munkában, a feladatok teljesítésében. Szólt arról, a gyáregység önállóságával problémák vannak, ezt feltétlenül tisztázni kell a nagyvállalati központtal.

39 évi munka után...

Rítka Károlyt ünnepelték a napokban a Járműjavítóban. Varga Károly energetikus 39 évi munka után megérdemelt pihenőre vonult: nyugdíjas lett. 1929-ben került a Járműjavítóba, s azóta hűségesen kitarított munkahelye, munkatársai mellett. Munkásságáról, személyéről Volosimovszki János tudósítónk számol be olvasóinknak.
Varga Károly az ipari iskola gépész szakát végezte el, de mint

esztergályos került a gyárba, így tudott elhelyezkedni. Később mozdonyosztályi reszortvezető lett, ezt követően a karbantartó osztály és a technológiai osztály volt munkahelye. 1957-től máig energetikus beosztásban dolgozott. A fiatalok oktatásában aktív részt vállalt, és négy évig a géptant tanítója a tanulóknak. Kiváló újtóként is közismert a vállalatnál: 20 újítást vezettek be, ezek közül a legértékesebb a

vasúti tartálykocsi tisztításánál visszamaradó olajmennyiség gazdaságos felhasználásának módszere, mely évente több mint egymillió forint megtakarítást eredményezett. Ezért az újítáért kapta meg 1958-ban a kiváló újtó kitüntetés bronzfokozatát.
Számos újítása könnyítette a fizikai munka terhen, és több újítása az egészségre ártalmas munkáknál szüntette meg a káros hatásokat. Varga Károly energeti-

kusi ténykedése is kifogástalan volt: munkájával hozzájárult ahhoz, hogy az üzem energiaszolgáltatásában zavar, fennakadás nem volt.

A Járműjavító hűséges dolgozója most nyugdíjba ment, de mint mondotta: szívesen betér újra és újra az üzembe, és ahol szükség van tudására, tapasztalatára, ott segíteni fog. Nem hagyja abba a dolgozók oktatását sem, és továbbra is előadóként működik a szakmai továbbképző tanfolyamokon.

Új köntösbe

Gól! Gól! — Örül a labdarúgók — Héppen akkor juttat kapuba a labdát, a megérkeztünk a pályára. Ezúttal nem közörsre mentünk, csak szíjjelneznünk. ságunk — Szakály I. a debreceni III. Tanács vb-elnöke se, Oláh József és Sándor a DVSC elnöke helyettese, valamint János MÁV-igazgatótitkár — „terepszo tartott.

A labdarúgók a téglázott pályán, a k a lelátó mögötti sa játszadoztak, a birkó futópályán köröztek. tul, a régi salakpálya lett pedig a „földbőki” egy bitumenes pályára, röplabdázni kosarazhatnak és hetnek majd itt a s lők, csapatok. És a pályát is szélesíté egyúttal jó néhány r rel arább helyezték reny kezek az ülő elavult deszkázatát gatják, cserélik, festik az új vaske Készül a hangosbesz az új pályára is. labb, a volt DMTK környékén új mikro épült (kosárlabda- rda- és kézilabdab lesznek itt, higar világitással, bekerít városi tanács 480 0 rintnál járult hozzá az építkezéshez.

A pálya lelátója nem negyven, a sportnok pedig mintegy minc esztendő. Az ság az, hogy hosszú é kereszttel eléggé elh golták ezeket, csak vakoltak, festettek, já ták a fürdőt, azonban is eléggé korszerű a öltözők, esztétika kifogásolhatók az tek.

Az elmúlt három kétféle forintot írtak a sporttelep fel sára. Neki is kezd munkának, azonban zen haladt. Az elm őszén lendületesen láttak a felújítás napjaikban nagyre is fejezik. Kiserőim lentik: április 28-án ják a pályát rendelkez, a DVSC-S VSE NB II-es lab bajnoki mérkőzés pályavaató fő esemé

A sportirodában dött a pályaválatog Szakály István haro zsa fúmagot ígér. e van még szükség. János a sporttelep sáról is említett t hetven fát ültettek r még 150 facsemet lyeznek el, valamint mint 1400 cserjét. annyian dícsérik a sen dolgozó társa aktivistákat, akik gyorsították a fel szorgosan fáradozt fáradoznak ott, ahol ság van munkájuk sportolók is részt v pályaeépítésben. Az más, az 5. és a 12. mesteri szakasz, a szet, a fűtőház, a sz főnökség, a TBFF Járműjavító dolgo kezemunkája nyomá átdadható a 15 000 né fogadására alk sporttelep. És ha jaikban még nincs mód, azonban szükség a sportesarnok tatar ra és a lelátó alatti ő helyiségek korszerű kítésára.

Elköszöntem: a v látásra április 28- DVSC pályavaató n zésén.

Fülep Ko

Első feladatunk a gazdasági építőmunka fellendítése

KÁLLAI GYULA BESZÉDE A RÁDIÓBAN ÉS A TELEVÍZIÓBAN

Kállai Gyula, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke hazánk felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából szerdán beszédet mondott a rádióban és a televízióban.

Többek között hangsúlyozta: a magyar népek a nemzeti függetlenségért s az ország felszabadításáért vívott évszázados küzdelmét 1945. április 4-e folytatta tovább, s vitte győzelemre. A magyar nép sorsa és előrehaladása elválaszthatatlanul egybeforrott felszabadítója, a Szovjetunió létével és fejlődésével. Népeink barátsága a Nagy Októberi Szocialista Forradalom diadaláért vívott közös harcban született. Ez a vérely megpecsételt barátság az utóbbi 23 esztendőben a dolgozó milliókat közvetlenül érintő, széles körű együttműködés, nélkülözhetetlen gazdasági és társadalmi tényezővé lett Magyarországot, a szocializmust építő magyar nép számára. Büszkének vagyunk arra, hogy független, önálló, szocialista hazánkat az eltérhetetlen szövetség és a megingathatatlan barátság szilárd szálai fűzik a világ élenjáró szocialista nagyhatalmához, a testvéri Szovjetunióhoz.

Meleg szavakkal szökött Kállai elvtárs arról, hogy akik 1945. április 4-ét már érett fövel, az akkori harcok tevékeny résztvevőiként érték meg, szinte észre sem vették, milyen gyorsan telt el ez a 23 esztendő. Akik pedig a szabadság első napjaiban születtek, már felnőtt emberek lettek.

Visszatekintve a megtett útra, a jogos nemzeti büszkeséggel mondhatjuk velünk: élni tudtunk a szabadsággal. Megszüntettük az elnyomást és a kizsákmányolást, az ezeréves belső viszály és a testvérharc társadalmi okait. Olyan társadalmi rendet építettünk, amely a legjobban megfelel a nép érdekeinek, nemzeti sajátosságainknak; a szocializmus talaján egészségbe forrasztja nemzetünket; s a világ élenjáró haladó erőinek sorába emelte országunkat.

Kállai Gyula elvtárs a továbbiakban azt elemelte, milyen helyet foglal el hazánk a nagyvilágban. Társadalmi fejlődésünkről megállapította: ma népünk

alapvető osztályai és rétegei mind teljesebb egységben dolgoznak. Rendszerünk szilárd. Az országban rend, nyugalom van, alkotó munka folyik. Alapvető célunk — a szocializmus teljes felépítése — nagyfokú aktivitást és igen sokrétű munkát kíván. Erősíteni, fejleszteni kell hazánk gazdaságát; egyszerűsíteni, tökéletesíteni az állami szervek tevékenységét; széles körben terjeszteni és szilárdítani a marxista-leninista világnézetet, a szocialista erkölcsöt; fejleszteni a szocialista demokráciát. A szerteágazó fel-

adatok között most első helyen a gazdasági építőmunka fellendítése, irányításának korszerűsítése áll. Napjainkban nemcsak sokat beszélünk, hanem sokat is teszünk a szocialista demokrácia fejlesztéséért. Fejlődésünk jelenlegi szakaszát ugyanolyan eleven pezsgésnek, a legszélesebb tömeget magával ragadó alkotómunkának kell jellemeznie, mint a felszabadulást követő éveket.

A továbbiakban nemzetközi kérdésekről beszélt Kállai elvtárs. Hangsúlyozta, hogy a nemzetközi béke megőrzésének legfontosabb feltétele az Egyesült Államok vietnami szennyes háborújának megszüntetése. Minden békeszerető erővel együttműködve küzdünk az európai béke és biztonság megszilárdításáért. A békes egymás mellett élés szellemében, a nemzeti függetlenség és szuverenitás tiszteletben tartásával, a kölcsönös előnyök alapján politika-, gazdasági, kereskedelmi, tudományos és kulturális együttműködésre törekszünk más társadalmi berendezkedésű államokkal is.

Beszéde befejezésül Kállai elvtárs a következőket mondta: Legnagyobb nemzeti ünnepünkön megítéljük megbízatásunk teszek eleget: pártunk központi bizottsága, Népköztársaságunk Elnöki Tanácsa, országgyűlése és kormányja és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében szívjből üdvözlöm önöket; kívánom, hogy minden hazánk fia jó erőben és egészségben munkálkodjék tovább szocialista hazánk felvirágoztatásán, népünk boldogulásán s legfőbb kincsünk, a béke védelmében.

Ünnepség a felszabadulás évfordulóján Debrecenben

(Folytatás az 1. oldalról)

erdei egymásra ható tényezői között.

Ez év elején áttértünk a gazdaságirányítás új rendszerére. Néhány hónap tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy városunkban és megyénkben — összhangban az országos helyzettel — új lendítők, alkotó energiák szabadultak fel. Nőtt a természetes kedv, a gazdálkodás, az irányítás és az ellátás valamennyi területén. Ezzel összefüggésben megfrissült a társadalmi közgondolkodás, a szellemi, kulturális élet és közművelődési politikánk. Ilyen tudatos társadalmi, gazdasági lendületre csak az a nép és az a párt képes, amelyik világosan látja maga előtt a célt. Széles társadalmi méretekben kialakulóban van egy olyan egészséges, bátor közszellem, amely törvényszerű logikával ismeri fel azt, hogy amit ma még jónak tartunk, holnap már kevés lesz.

Az elmúlt huszonhárom év alatt mindinkább erősödtek kapcsolataink a felszabadító Szovjetunióval. Ma már milliárdos nagyságrendű árucseret forgalom van a két ország között. A gyümölcsöző gazdasági, kölcsönösen előnyös kapcsolatok nélkül ma nem is beszélhetnénk népgazdaságunk fejlődésének tisztelettel parancsoló eredményeiről, történelmi vívmányairól és létesítményeiről. A Szovjetunióhoz fűződő sokoldalú kapcsolataink fenntartása és fejlesztése megfelel népünk érdekeinek, a boldogulás, a béke és a haladás érdekeinek.

Az ünnepi beszéd után a nemzetközi helyzet kérdéseivel, az elmúlt időszak kiemelkedő eseményeinek méltatásával foglalkozott. A kommunista és munkáspártok budapesti konzultatív találkozójáról szólva kiemelte, jöleső érzés volt tapasztalni, hogy a kommunista mozgalomban elevenen él és hat a proletár internacionalizmus eszméje. A konzultatív tanácskozás egybehangzóan változta a munkásmozgalomban előtűnik álló legfontosabb feladatokat.

Azokról a kérdésekről volt szó, amelyek a világ népeinek békejét szolgálják, az építőmunka alapvető feltételeit teremthetik meg.

A mai rendkívül bonyolult nemzetközi helyzetben a legfőbb cél: a béke érdekében az egység megteremtése. Ezért is hangsúlyozta a budapesti találkozó közleménye a földkerekség valamennyi kommunista és munkáspártjához fordulva, hogy az egyenjogúság elve alapján vegyenek részt a moszkvai tanácskozáson és az előkészítő munkában.

A tanácskozás jelentősége mindenekeltt abban van, hogy az emberiséget fenyegető pusztító háború világmeretű kifejtésének amerikai szándékával szemben sürgetőnek ítélte meg az akcióegység szükségességét.

A találkozó résztvevőinek felszólalásából kivilágult az is, hogy pártunknak, a Magyar Szocialista Munkáspártnak, a kommunista világmozgalom egysége érdekében kifejtett tevékenységét testvérpártjaink nagyra értékelik, és ezért elismerésüket fejezték ki. Egész népünk és párttagságunk helyesli és mélyesen támogatja az MSZMP Központi Bizottságának a nemzetközi munkásmozgalom egysége megteremtéséért folytatott munkáját.

A nemzetközi helyzet kérdéseiről szólva nem lehet elfeledkezni arról a hősi harcról, amelyet a vietnami nép vív az imperialista agresszorokkal szemben. A vietnami nép harca nem csupán egy nemzet harca az elnyomókkal szemben, hanem egy rendszer, a szocializmus védelme is az imperialista agresszióval szemben. Ahogy a második világháborúban a Szovjetunió a szocialista társadalmi rendet is védelmezte, úgy ma a Vietnami Demokratikus Köztársaság mutat erre bámulatra méltó példát.

A Varsói Szerződés tagállamai Szófiában teljes komolysággal figyelmeztették az Egyesült Államok kormányát arra a felelősségre, amelyet a vietnami agresszív háború folytatásával az egész ember-

iség előtt magára vállal. Követelték, hogy az Egyesült Államok haladéktalanul és véglegesen veszen véget minden fajta feltétel nélküli VDK bombázásának és minden más katonai tevékenységének.

Felszabadulásunk huszonharmadik évfordulójának előestéjén bizakodással nézünk jövőnk elé. Céljaink világosak, feltételeink biztatóak, társadalmi életünket egészséges ritmus pezdíti. Kimeríthetetlen lehetőségeink, programunk, nemes erőfeszítéseink nyomán népünk egységbe forrott pártunk alkotó szellemével, történelmformáló küldetésével.

Ez az ígéretek záloga annak, hogy a IX. kongresszus országépítő, nagy célok megvalósítására hívó szavát népünk megérti, és lendülettel cselekvési egységgel diadalra viszi: belátható emberi közlésébe hozza a szocializmus teljes felépítését hazánkban.

Az ünnepség első része az Internacionálé elhangzásával ért véget. Szünet után az ünnepség részvevői megtekintették Erkel Ferenc Hunyadi László című operáját.

Az Alföldi Nyomda KISZ-szervezete április 4-e alkalmából, a vállalati/felszabadulási ünnepségen, csapatzászlót ajándékozott a 382. sz. Kossuth Zsuzsanna úttörőcsapatnak. Képviseletben a KISZ-szervezet képviselői átadják a zászlót.

Táviratváltás április 4. alkalmából

L. Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtárgya, Ny. Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke és A. Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából táviratban köszöntötte Kádár Jánost, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárát, Losonczi Pált, az Elnöki Tanács elnökét és Fock Jenőt, a Minisztertanács elnökét. Táviratukban hangsúlyozták: a magyar kommunisták, akik hűek a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus eszméihez, jelentősen hozzájárulnak a nemzetközi kommunista mozgalom egységének megőrzéséhez. A Magyar Népköztársaság következetesen sikrasszal a tartós béke, az európai és az egész világot átfogó biztonság megvalósításáért. Kádár János, Losonczi Pál és Fock Jenő szintén táviratban köszöntötték a szovjet vezetőköt. „Népünk e nagy ünnepén — hangzik a távirat — a tisztelet és a megbecsülés őszinte érzéseivel fordulunk a Szovjetunió felé, nagyra értékelve önzetlen barátságát; pártjaink, kormányaink s népeink évről évre erősödő és fejlődő együttműködését.

Komócsin Zoltán Moszkvában

Komócsin Zoltán, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára az SZKP Központi Bizottságának meghívására április 2-3-án látogatást tett Moszkvában. Komócsin Zoltán megbeszélést tartott Borisz Ponomarjovval, az SZKP KB titkárával, valamint Konsztantyin Ruszakovval, az SZKP Központi Revíziós Bizottsága tagjával, a KB osztályvezetőjével. Április 3-án Komócsin Zoltán elutazott Moszkvából. (MTI)

Ünnepség a fegyveres testületeknél

Tegnap, szerdán a fegyveres testületek tagjai a Kossuth laktanyában emlékeztek meg hazánk felszabadulásának 23. évfordulójáról. Az ünnepség elnökségében helyet foglalt Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei tanács vb-elnökhelyettese, dr. Nagy Sándor, a megyei pártbizottság munkatársa, Baráth Tibor, a KISZ Központi Bizottságának tagja, a KISZ megyei Bizottságának osztályvezetője, Oláh Tibor, a KISZ Debrecen városi végrehajtó bizottságának tagja. Résztvettek az ünnepi gyűlésen a társfegyveres-testületek képviselőitében Sziklai Lajos főtiszt, dr. Kóvesdi Bertalan alezredes, a megyei rendőrfőkapitány helyettese, Szabó László, a munkasorsórs parancsnokának helyettese. Megjelent az ünnepségen Hodosán Imre ezredes és a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban tartózkodó egyik szovjet egység képviselőitében I. I. Polevik.

A magyar és a szovjet Himnusz hangjai után Kovács Imre alezredes nyitotta meg az ünnepi gyűlést, majd Sárközi Elemér tartott beszédet.

A nagy tapsal fogadott ünnepi beszéd után I. I. Polevik köszöntötte a néphadsereg harcosait. Az ünnepségen ő adta át a vörös vándorzászlót, amelyet a szovjet alakulatok indítottak útjára a Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának évfordulója tiszteletére.

Hodosán Imre ezredes meleg szavak kíséretében vette át a vörös vándorzászlót, s mint mondotta, felszabadulásunk évfordulójának ünnepségén e zászló kifejezi az internacionalizmust, a két nép és hadseregének elszakíthatatlan barátságát. Az egység már véglegesen elnyerte a KISZ Központi Bizottságának vörös vándorzászlóját. Azt kívánata, a szovjet komzomolista zászlaja is maradjon itt.

Debreceni művészek a díjazottak között

Hazánk felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából művészeti díjakkal tüntették ki a közelmúltban kiemelkedő művészi eredményeket elért írókat, színművészeket, filmművészeket, zeneművészeket, énekeseket és képzőművészeket.

A József Attila-díj I. fokozatát kapta Benjámin László, Gyurkó László, Káhána Mózes, Keresztúry Dezso, Molnár Géza, II. fokozatát Mocsár Gábor és Szécsi Margit, III. fokozatát Raffai Sarolta.

A Jászai Mari-díj I. fokozatát kapta Kohut Magda, Somogyvári Rudolf, Várady György és Zenthe Ferenc. A II. fokozatát kapták Galambos Erzsi, GIRICZ MÁTYÁS, a Debreceni Csokonai Színház főrendezője.

Gyengye Árpád, Koncz Gábor és Lőrán Lenke. A III. fokozatban Demeter Hedvig, Halász László, Kovács Gyula, Marton Frigyes, Szántó Gábor és Zsuzi József részesült.

A Balázs Béla-díj I. fokozatát Sára Sándor és Somló Tamás, II. fokozatát Bacsó Péter, Bokor László és Kosa Ferenc, III. fokozatát Dargay Attila, György István, Katicius Ilona és Schöber Róbert kapták.

Az Erkel Ferenc-díj II. fokozatát Bozay Attila, Durkó Zoltán és Láng István, III. fokozatát Meixner Mihály kapták. A Liszt Ferenc-díj I. fokozatát Ágay Karola, II. fokozatát Menyhart Jacqueline, Mező László, Szirmai Márta, Szönyei Ferenc, Tusa Erzsébet és Vadas Kiss Sziklai Erika és

TREFAK GYÖRGY, a Debreceni Csokonai Színház operatőre, A Munkácsy Mihály-díj I. fokozatát Blaski Jánosnak és Göllner Miklósnak

ítélték, II. fokozatát Berényi Ferencnek, Káján-Kalász Tibornak, Kassowitz Félixnek, Konfár Gyulának, Nemeth Istvánnak és Szür Szabó Józsefnek nyújtották át. A III. fokozatban Czinké Ferenc, Hezzendorfer László, Juhász Gábor, ifj. Szabó István és Szuppán Iren részesült.

Új kiváló és érdemes művészek

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a szocialista kultúra terén elért eredményeik elismeréséül a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címmel tüntette ki Ajtay Andor színművészt, Benkő Gyula színművészt, Hincz Gyula festőművészt, Pécsi Sándor színművészt.

A Magyar Népköztársaság Erdemes Művésze címet kapta Agárdy Gábor színművész, Elekfy Jenő festőművész, Fülöp Viktor balettművész, Hazy Erzsébet operatőres, Kun Zsuzsa balettművész, Konecsni György festőművész, Lehel György karmester, Ruttkai Mária színművész, Szécsényi Ferenc filmpopartőr, Tar István szobrászművész, Török Vidor televízió-operatőr, Várady Hédi színművész és Zentay Anna színművész.

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT: Ferencváros-MTK 0-0. A találkozó változatos küzdelem után góll nélkül ért véget.

HAJDÚ-BIHARI

NAPLÓ

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja Szerkesztő: a szerkesztő bizottság Főszerkesztő: Pallás Imre Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Telefon: 21-40 Kiadja a Hajdú-Bihar megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Felelős kiadó: Balogh Endréné. Telefon: 30-01 Terjeszti a Magyar Posta Előfizetési díj egy óra 20 forint Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőknél Index: 25 027

Alföldi Nyomda, Debrecen Felelős vezető: Benkő István

A pártbizottság dr. Szilágyi Gábor, Kerehelyi helyezett

Április 4-én, pont megszólaltak a harci sorakozott katonái megkezdődött a kosseg a felszabadulás ahol a különböző stó, üzemek képviselői a hála és a kegyel talapzatra.

A Magyar Szocialista pártbizottság első titkára Gábor, a Debreceni pártbizottság első titkára Antal, a Debreceni zottság első titkára tanácsok koszorúja

István, a megyei, dr. Debrecen városi, Szabolcs Bihar Megyei Szocialista pártbizottságának titkára, a Varsói Szerződés ideiglenesen állomásozó szovjet viselőitében J. I. P. J. N. Molokov alezbadulásunk évfordulóján radról megénkbe delegáció nevében dr. Ilescu, a Román Kommunista pártbizottságának legáció vezetője kosgyelet és hála köszönettel Megegyi szervezetek Megegyi ben Barta Árpádné, tó titkára, Basa Imre kára, dr. Vigh József mazottak Szakszervezottságának titkára, front, a nőtanács László, a KISZ me-

nak első titkára, Faznépfreont megyei biznőke, Kállai Imre, a megyei bizottságának titkára, a fegyveres test Sárközi Elemér alezdr ezredes, Cifra L. rendőrfőkapitány, H a munkasorsórs megy

„A

Több mint két

Az ünnepi köntösceni focútn, a koszóvárták az ifjú KISZ-tételt. Szülök, barátgyelemmel kísérték minden mozzanatot.